

ብዙ ሰላም ይህን ለምታነብቡ ሁሉ ይሁን።

እስላም እና ክርስትና ከዚህ በፊት የተጀመረው የክርስትና እና መጽሐፍ ቅዱስ ነቀፌታና ማንቋሽሻ የሆነው የዶ/ር ሙሐመድ ዓሊ አልኹሊ መጽሐፍ ምላሽ ነው። ይህ ክፍል ስምንት ነው። በአሳቡ ካለፈው ከክፍል ሰባት ጋር የተያያዘና ቀጣይ ሆኖ የክርስቶስን ማንነት የተመለከተ ነው።

በዚህ ክፍል ዶ/ር ሙሐመድ ኢየሱስ ነቢይ ብቻ እንጂ ሌላ ምንም ያልሆነውን ሰው ቤተ ክርስቲያን ከሰውነት ተርታ አውጥታ ወደ አምላክነት ከፍ እንዳደረገችው ይሰነዝራል። ክርስቶስ አምላክ የሆነው በ315 ዓመተ ምሕረት በተደረገው የቤተ ክርስቲያን አባቶች ጉባኤ በድምጽ ብልጫ ነውም ይላል። ይህ ሽምጥጥ ያለ ስሕተት በሙስሊሞች ዘንድ ትልቅ ተቀባይነት ያገኘ ስሕተት ሲሆን መጽሐፍ ቅዱስን ሳያነብቡ ዶ/ር ሙሐመድ እንዳቀረበው ያለውን ከተራ የወረደ መግት የሚቀበሉ ሰዎች ሊወናበዱ ይችላሉ። እውነቱ ግን ይህ አይደለም።

አማላጅ የሚል ርእስ የሰጠሁት መጣጥፍ ማማለድ ምንድር ነው? አማላጅስ? ወደ እግዚአብሔር ለመቅረብ አማላጅ ያስፈልገናል? መጽሐፍ ቅዱስ መካከለኛ የሚለው አሳብስ ምንድር ነው? እነዚህን እናያለን።

ቲዮሎጂ ይቅር የሚለው አጭር መጣጥፍ ይህንን አሳብ በያዘ አንድ ጽሑፍ ላይ የቀረበ አጻፋ ነው። አንዳንድ ሰዎች ቲዮሎጂ ማለት የክርስትና ተቃራኒና ተጻራሪ ይመስላቸዋል፤ ከዚህ የተነሣ ራሳቸው የክርስትናና የመጽሐፍ ቅዱስ ተጻራሪ ሆነው ይገኛሉ። በአንጻሩ፣ ፍቅር ደግሞ ሰይጣንንም እስከማፍቀር ድረስ የሚዝዘረጋ ሁሉንም ማቀፍ ይመስላቸዋል። ስሕተትን ማን ያስተውላታል? አለ ዳዊት፤ መዝ. 19፥12።

አንድ የእርማት አንቀጽም ጽፌአለሁ። እነዚህንም ሆነ ማናቸውንም በዕዝራ ላይ የምጽፋቸውን ጽሑፎች ባለቤትነቱን ሳትወስዱ በነፃ ማባዛትም ሆነ ማደል ትችላላችሁ። ባለቤትነቱን ሳትወስዱ ያልኩት ለጽሑፎቹ ተጠያቂና ተወቃሽ እንዳትሆኑ ነው።

ጌታ ጸጋውን ሰላሙንም ያብዛላችሁ።

ዘላለም መንግሥቱ / ዕዝራ ስነ ጽሑፍ

ezralit@gmail.com

እስላም እና ክርስትና

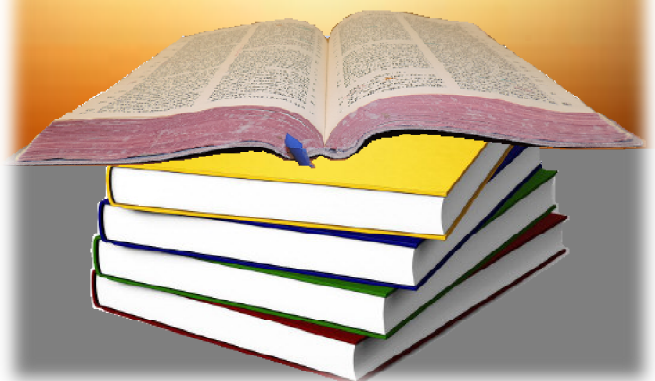
(ንጽጽራዊ አቀራረብ)

ክፍል ስምንት

አማላጅ ?

አማላጅ ?

አማላጅ ?

እስላም እና ክርስትና

(ንጽጽራዊ አቀራረብ)

ክፍል ስምንት

ባለፈው በክፍል ሰባት ዶ/ር ሙሐመድ ማሊ በመጽሐፉ ምዕራፍ ሦስት ስለ ክርስቶስ የጻፉትን የተሳሳቱ ትምህርቶች መልስ መስጠት ጀምሯልሁ። በዚህ ክፍልም ይህንን እንቀጥላለን።

ባለፈው ክፍል የቀርላኑ ኢሳ ከመጽሐፍ ቅዱስ ኢየሱስ ጋር ሙስሊሞች አንድ ሊያደርጉት ቢጥሩም ከስም ጀምሮ እስከ ማንነት ድረስ አንድ እንዳልሆነ ነው የተመለከተው። ከዚህ ሌላ ሞኖኒስ የሚለውን ቃል ምንነትና ኢየሱስ ብቸኛ የእግዚአብሔር ልጅ የሆነበትን ሁኔታ፣ ልጅ ሲባልም የእግዚአብሔርና የሚርያም ሩካቤ ውጤት ሳይሆን ከዘላለም የነበረው አምላክ ሥጋ መልበሱ መሆኑን አይተናል። እንዲሁም ከመጸለዩ ደግሞ ከአብ ጋር ስላለው ግንኙነት መልክ ተመልክተናል። ደግሞም የተሰቀለበትን ምክንያት አይተን ዶ/ር ሙሐመድ ክርስትና የኢየሱስን አናጺነት መደበቁን ባሳጣበት ክፍል ነበር የጨረሰው።

በዚህ ክፍልም ይህንን የክርስቶስን ማንነት ማየት እንቀጥላለን። ቁርኣን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ከሚጋጭባቸው በጣም ግልጽ ከሆኑት ዋና ዋና የስሕተት ትምህርቶች ትልቁ ክርስቶስን የተመለከተው ነው። ይህንን ስሕተት ደግሞ እውነት ለማስመሰል ሙስሊሞች መጽሐፍ ቅዱስን የተሳሳተ አድርገው ያቀርባሉ። የተሳሳተ አድርገው የሚያቀርቡት ሙስሊሞች ናቸው እንጂ ቁርኣን አይደለም። ቁርኣንም በመጠራጠር ውስጥ ብትሆን የመጽሐፉን ሰዎች ጠይቅ በማለት መጽሐፉ ትክክል እንጂ የተሳሳተ አለመሆኑን ገልጦታል። መጽሐፍ ቅዱስ ትክክል መሆኑን እየተናገረ ግን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር አምርሮ የሚጋጭ ትምህርትን ያስተምራል። ዋናው ግጭት ኢየሱስን የተመለከተው ነው። ይህን በተመለከተ ክርስትና እና ክርስቲያኖች በስሕተት ኢየሱስን የተረዱትን ማንነቱን ሙስሊሞች እንዴት እንደተገነዘቡት ጥቂት ነጥቦችን መመልከት አስፈላጊ ነው።

1. በጥቅሉ ሙስሊሞች የሚመስላቸውና ክርስቲያኖች ያስተምራሉ ብለው የሚቀበሉት ኢየሱስን ክርስቲያኖች የእግዚአብሔር ልጅ ብለው ስለሚጠሩት አላህና ማርያም ሩካቤ ሥጋ አድርገው የተወለደ መሆኑን የሚያምኑ ይመስላቸዋል። ይህ የክርስትናና የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት አይደለም።
2. በጥቅሉ ሙስሊሞች ኢየሱስ ያለ አባት ከእናት ብቻ መወለዱን ይቀበላሉ። እንዲያም ሆኖ እንደ አዳም ብጤ ብቻ እንጂ ከዚያ ያላለፈ መሆኑን ያስባሉ። ይህንን ሰው ብቻ የሆነ ፍጡር ክርስቲያኖች የወንጌሉ ጸሐፊዎችና ሐዋርያው ጳውሎስ፣ ኋላም የኒቆሎ ጉባኤ ሰው ብቻ የሆነውን አመለኮቱት (አምላክ አደረጉት) ብለው ያምናሉ።
3. ኢየሱስ በአላህ የሚያምን ሙስሊም መሆኑን፣ ደቀ መዛሙርቱም ሙስሊሞች መሆናቸውን፣ ኢየሱስ ልክ መጥምቁ ሮክንስ የኢየሱስ መንገድ አቅኚ እንደነበረ እርሱ ደግሞ ከእርሱ በኋላ የሚመጣው የሙሐመድ አመልካችና መንገድ አቅኚ መሆኑን ያምናሉ። ይህንን ለማስረዳት ከዮሐ. 14-16 ካሉት ምዕራፎች የሌሉ ድንጋዮችን ሲፈነቅሉ የሚለፉት ልፋት በቀላሉ የሚገመት አይደለም።
4. ኢየሱስ በመስቀል ላይ ፈጽሞ አልተሰቀለም። የተሰቀለው ኢየሱስን የመሰለ ወይም በኢየሱስ የተመሰለ ሌላ ሰው ነው። ኢየሱስ ሳይሰቀል ማንም ሳይሆን ወደ ሰማይ ተወሰደ። አንዳንዶች የኢስላም ክፍሎች (ለምሳሌ አሕመዲያዎች) ኢየሱስ እንዲያውም ሳይሆን ከመስቀል ወርዶ

መገደላዊት ማርያምን አግብቶ ወደ ሕንድ አገር ሄዶ ሲያስተምር ኖሮ ካሽሚር በሚባል ቦታ መሞቱን ያምናሉ፤ ያስተምራሉም። ይህ የክርስቶስ አለመስቀልና አለመሞት ከ600 ዓመታት በላይ ቆይቶ በቁርኣን ብቻ ውስጥ ተዘግቦ የተገኘ እንጂ ይህንን የሚመስል ምንም ታሪክ ከዚያ በፊት ኖሮ አያውቅም።

5. ኢየሱስ ስላልተሰቀለና ስላልሞተ ትንሣኤ ወይም ከሙታን መነሣት የሚባለው ተአምር የክርስቲያኖች ፈጠራ እንጂ ውሸት ነው ብለው ያምናሉ። በቁርኣን እንደተጻፈውና በሙስሊሞች እንደሚታመነው ኢየሱስ አልተሰቀለም፤ አልሞተም፤ ከሙታንም አልተነሣም።

እነዚህን ትልልቅ ነጥቦች ካየን ዶ/ር ሙሐመድ ስለ ክርስቶስ ባሕርይ እና ማንነት የሚለውን እንመልከት። በገጽ 39 እንዲህ ይላል፤

ክርስትና ሙሥራቹን ግለትም ኢየሱስን አስመልክቶ የተለያዩና ውስብስብ የሆኑ ዘገባዎች ይሰጣል። ሰው ናቸው፤ አምላክ ናቸው፤ ሁለቱም ናቸው ይላል። ሁለት ዓይነት ተፈጥሮ (Nature) ግለትም የሰብዓዊነት ወይም የመለኮታዊነት ባህሪያት ይላሉ። አንድ ፈቃድ ወይም ሁለት ግለትም የሰው ልጅ ፈቃድ ወይም የመለኮታዊነት ፈቃድ ይላሉ።

ሰው ናቸው፤ አምላክ ናቸው፤ ሁለቱም ናቸው፤ ውስብስብ ይመስላል፤ አይደለም? ደግሞም ነው። እንኳን ሥጋ የለበሰና ሰው ሊሆን የወደደ አምላክ ይቅርና እኛ ይህ አምላክ የፈጠረን መለኮትነት የሌለን ፍጡርንም ያልተወሳሰብን አይደለንም። የኢየሱስ ማንነት ለሙስሊሞች የተወሳሰበ የሚሆነው ማንነቱን ስላልተቀበሉ ብቻ ነው።

በገጽ 40 ዶ/ር ሙሐመድ፡

ክርስትና ኢየሱስ ሥጋ ለብሰው በሰው መልክ የተገለጸ እግዚአብሔር ናቸው ይላቸዋል። በአንድ ጊዜ ሰውም አምላክም ናቸው ይላል።

እስላም ግን ኢየሱስ ሰው እንጂ ሌላ ምንም አይደለም። አንድ ሰው ሰውም እግዚአብሔርም መሆን ፈጽሞ አይችልምና። ስለዚህም ኢየሱስ እንደ አብርሃምና እንደ ሙሴ ሁሉ ሰብዓዊ ፍጡር ብቻ ናቸው።

እንደሚለው ኢየሱስ እንደ አብርሃምና ሙሴ ሰብዓዊ ፍጡር ብቻ ነው። ግን ዶ/ር ሙሐመድ ኢየሱስ አብርሃምና ሙሴ ከተወለዱት የተለየ መሆኑን የሳተው አይመስለኝም። በቁርኣን የተጻፈውን ብቻ እንኳ ብናይ፡

3፥59 አላህ ዘንድ የዒሳ ምሳሌ፣ እንደ አዳም ብጤ ነጠ፤ ከወፈር ፈጠረው፤ ከዚያም ለርሱ (ሰው) ሁን አለጤ፤ ሆነም።

ይላል። አዳምና ኢየሱስ አንድ ብጤ ናቸው ማለት ነው። ይሁን እንጂ ተፈጠረ ቢባል እንኳ ኢየሱስና አዳም አንድ አፈጣጠር እንደሌላቸው ግልጽ ነው። ኢየሱስ አዳም በተፈጠረበት መልክም አልተፈጠረም። ብቻ እንደ አዳምም ይሁን እንደሆነው ሙስሊሞች ኢየሱስን የሚያዩት እንደ ሰው ብቻ ነው። ይህ ከሆነ የኢየሱስ ማንነት ሊወሳሰብባቸው ይችላል። ሰው ብቻ ከሆነ አምላክ መሆን አይችልም። ሰው አምላክ መሆን አይችልምና። እውነቱ ግን፡ በተቃራኒው፣ ሰው ሊሆን የሚችለው ይህ አምላክ ወድዶ ሰው መሆኑ ነው። በእውነትም የሆነው ይኸው ነው። ይህ ደግሞ አይቻልም አይባልም፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የወደደውን መሆን ይችላል፤ ችሎታውም ሥልጣኑም አለው።

እግዚአብሔር ይህንን ሊያደርግ እንደሚችል ካመንን የኢየሱስ ባህርይ ወይም ማንነት ለመረዳት አስቸጋሪ አይሆንም። አስቸጋሪ አይሆንም ማለት ግን ፍጹም ቀላል ነው ማለት አይደለም። አምላክ ሰው ሊሆን አይችልም ብለን በውሱን እውቀታችን ከደመደምን ይህንን መቀበል አንችልም። ቀድሞውኑ አይቻልም ብለን እንደሚቻል ማውራት የማይቻል ነው። አምላክ ከፊለን ወይም ቢፈልግ ሰው ሊሆን እንደሚችል ከተቀበልን ግን ስለ ባህርይው መነጋገር ይቻላል። አምላክ ሰው ሊሆን ከቻለ ያ ሰው የሆነ አምላክ ምን ሊመስልና ምን ሊሆን እንደሚችል ማሰብ ቀላል አይሆንም። ዶ/ር ሙሐመድ፡ "አንድ ሰው ሰውም

አምላክም መሆን ፈጽሞ አይችልምና። ሲል መደምደሙ ከዚያ ድምዳሜ እንዳያልፍ ያደርገዋል። ይህ 'አይችልምና' የሚለው ድምዳሜ እግዚአብሔርንም ይወስነዋል። ሁሉን የሚችል አምላክ፣ 'አይችልም' ተብሎ አምላክ ነው ሊባል አይችልም። ሁሉን የሚችል አምላክ፣ 'አይችልም' አይባልም።

ከላይ በሰጠሁት ዝርዝር በሁለተኛው ቁጥር እንዳልኩት ሙስሊሞች ኢየሱስ ሰው ብቻ ሆኖ ተወልዶ ሳለ ክርስቲያኖች አምላክ አደረጉት ብለው ነው የሚያምኑት። ምንም እና ማንም ቢባል ማምላክ እንጂ አምላክ ማድረግ እንደማይቻል የታወቀ ነው። አምላክ አደረጉት ሲሉ እንደ አምላክ እድርገው አየት ወይም ቆጠሩት ለማለት ነው። ሰው ወደ አምላክነት እንደሚያድግ የሚያስተምሩ የስሕተት ሃይማኖቶች አሉ፤ ለምሳሌ፡ ሞርመኖች እግዚአብሔር ጥንት እንደኛ ያለ ሰው ነበረ፤ እኛም ወደ ፊት እንደ እግዚአብሔር ያለ አምላክ እንሆናለን ብለው ያስተምራሉ። ክርስትና ከዚህ ስሕተት የራቀ ነው። አምላክ (ሁሉን ቻይ ነውና) ሊሆን ከወደደና ከፈለገ ሰው ሊሆን ይችላል። ሰው ግን ስለፈለገ ወይም ሌሎች ስለፈለጉና ድምጽ ስለሰጡ አምላክ መሆን አይችልም። ሰው ማንንም ወይም ምንንም ሊያመልክ ይችላል እንጂ ዶ/ር ሙሐመድ እንደጻፈው አምላክ በድምጽ ብልጫ ተመርጦ አይሾምም።

ገጽ 40

ክርስትና ኢየሱስ ሥጋ ለባለው በሰው ሙሉ የተገለጸ እግዚአብሔር ናቸው ይላቸዋል። በአንድ ጊዜ ሰው ሆኖ አምላክም ናቸው ይላል።

ኢየሱስ በሥጋ እንደሚገለጥ አስቀድሞ ከተነገሩት ትንቢቶች አንዱን ብቻ በንወስድ እንዲህ ይላል፡ ሕፃን ተወልዶልናልና፣ ወንድ ልጅም ተሰጥቶናልና አለቅነትም በጫንቃው ላይ ይሆናል ስሙም ድንቅ መከር፣ ኃይል አምላክ፣ የዘላለም አባት፣ የሰላም አለቃ ተብሎ ይጠራል። ኢሳ. 9፡ 6። ይህ የሚወለደው ሕፃን ከሆናቸው ነገሮች ወይም ከሚጠራባቸው ስሞች አንዱ አምላክነት ነው። ኃይል አምላክ። የጌታ መልአክ ለዮሴፍ በሕልም፤ ልጅም ትወልዳለች፤ እርሱ ሕዝቡን ከኃጢአታቸው ያድናቸዋልና ስሙን ኢየሱስ ትላለሃለህ። አለው (ማቴ. 1፡21)። ኢየሱስ አዳኝ ማለት ነው። የሚያድን አዳኝ ነው ማለት ነው። ደግሞም፡ በነቢይ ከጌታ ዘንድ፣ እነሆ፣ ድንግል ትፀንሳለች ልጅም ትወልዳለች፣ ስሙንም አማኑኤል ይሉታል የተባለው ይፈጸም ዘንድ ይህ ሁሉ ሆኖአል። ትርጓሜውም፡ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር የሚል ነው። ማቴ. 1፡22-23። ኃይል አምላክ አምላክነቱ ነው። ኢየሱስ የአዳኝነት፣ የሥጋ ለባሽነት ስሙ ነው፤ ሥጋ የለበሰው ለዚህ ምክንያት ነውና። አማኑኤል ይህ አምላክ ሥጋ ለብሶ በሰው ልጆች መካከል የመገኘቱ ስም ነው።

ዮሐ. 1፡1 በመጀመሪያው ቃል ነበረ፡ ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ፡ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ። ይህ በመጀመሪያው በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ። ይልና በቁ. 14 ላይ ደግሞ፡ ቃልም ሥጋ ሆነ፤ ጸጋንና እውነትንም ተመልቶ በእኛ አደረ፤ አንድ ልጅም ከአባቱ ዘንድ እንዳለው ክብር የሆነው ክብሩን አየን። ይላል። በመጀመሪያ ቃል የነበረውና እግዚአብሔር የሆነው አምላክ ሥጋ ሆኖ በእኛ ማደሩ አምላክ ሊያደርግና ሊሆን የሚችለውን ነገር ማድረጉንና መሆኑን፣ ማለትም፡ አምላክነቱን ሳይተው ሥጋ ለብሶ ሰው መሆኑን እንረዳለን። እንግዲህ ኢየሱስ በሥጋ የተገለጠ አምላክ ነው። ሳይወለድ በፊት ሙሉ አምላክ ሳለ ፍጹም ሰው የሆነ ነው። ሥላሴ የሚለውን አሳብ ባለፈው ስለተመለከትን ድግግሞሽ እንዳይሆን በዚህ መድገም አያስፈልገንም። ይህ በሥጋ የተገለጠው ኢየሱስ የሥላሴ አካል የሆነው እግዚአብሔር ወልድ ነው።

ኢየሱስ ካለመኖር ወደ መኖር የመጣ፣ የመጣውም እግዚአብሔር በሥጋ ከማርያም ወልዶት ወይም ሰው ብቻ ከመሆን አምላክ ወደመሆን በሰዎች ሥልጣን መለኮትን የተቀዳጀ አይደለም። መለኮት በሰው የሚለገስ ነገር አይደለም። ኢየሱስ ሰው ሆኖ ተወልዶ በቤተ ክርስቲያን መሪዎች የተመለከተ ሳይሆን አምላክ ሆኖ ሲኖር ሳለ ለሰው ልጆች ድነት ሥጋን

የለበሰና ሰው የሆነ ነው። በሥጋ መምጣት ወይም በሥጋ መገለጥ ማለት ይህ ነው። ኢየሱስ በሥጋ የመጣ መሆኑን የማይቀበል መንፈስ የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ መሆኑ በግልጽ ተጽፎአል፤ የእግዚአብሔርን መንፈስ በዚህ ታውቃላችሁ፤ ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ እንደ መጣ የሚታመን መንፈስ ሁሉ ከእግዚአብሔር ነው። ኢየሱስ ክርስቶስም በሥጋ እንደ መጣ የማይታመን መንፈስ ሁሉ ከእግዚአብሔር አይደለም፤ ይህም የክርስቶስ ተቃዋሚው መንፈስ ነው፤ ይህም እንዲመጣ ሰምታችኋል፤ አሁንም እንኳ በዓለም አለ። 1ዮሐ. 4፡2-3።

ኢየሱስ አስቀድሞም በመለኮትነት ሲኖር የነበረና ኋላ ሥጋ የለበሰ መሆኑን ጳውሎስ በፊል. 2፡6-8 እንዲህ ይላል፤ እርሱ በእግዚአብሔር መልክ ሲኖር ሳለ ከእግዚአብሔር ጋር መተካከልን መቀማት እንደሚገባ ነገር አልቆጠረውም፤ ነገር ግን የባሪያን መልክ ይዞ በሰውም ምሳሌ ሆኖ ራሱን ባዶ አደረገ። በምስሉም እንደ ሰው ተገኝቶ ራሱን አዋረደ፤ ለሞትም ይኸውም የመስቀል ሞት እንኳ የታዘዘ ሆነ። በእግዚአብሔር መልክ እና በሰውም ምሳሌ በሚሉት ሐረጎች ውስጥ መልክ እና ምሳሌ የሚሉት ቃላት በምንጩ ቃላት ተመሳሳይ ናቸው። **μωρφή** (ሞርፌ) ማለት ቅርጽንም ባህርይንም የሚያሳይ ቃል ነው። ኢየሱስ በሰው ቅርጽና ባህርይ (**μωρφή**) መገኘቱን የማንክድ የመሆኑን ያህል በአምላክ ቅርጽና ባህርይ (**μωρφή**) ሲኖር እንደነበረም መቀበል ይኖርብናል።

ገጽ 41

በ325 ዓመተ ክርስትና ኢየሱስ ሰውና ነቢይ ነው ወይስ ሥጋ የለበሰ እግዚአብሔር ነው? የሚለውን በድምጽ ብልጫ ለመመሰን የቤተክርስቲያን መሪዎች ስብሰባ አካሂደዋል። በዚህ ስብሰባ ላይም የኢየሱስን ባህርይ አስመልክቶ ክርክርና የድምጽ አሰማጥ ሂደት ተከናውኗል። የአብላጫው ድምጽ የኢየሱስን መለኮታዊ ባህሪ አፀደቀና ኢየሱስም በውሳኔው መሠረት በአብላጫ ድምጽ እግዚአብሔር ሆኑ!

ይህ የማያውቁትን ለማሳሳት የተጻፈ ቅጥፈት ነው። በ325 ዓመተ ምሕረት በኒቅያ የተቀመጠው ጉባኤ፡ 'ኢየሱስ ሰውና ነቢይ ናቸው ወይስ ሥጋ የለበሱ አምላክ?' የሚል ጥያቄ በድምጽ ብልጫ ለመመሰን ተሰበሰቡ ማለት ታሪክን መፋቅ ነው።

በኒቅያ ጉባኤ የተሳተፉ 300 ያህል መሪዎች የተነጋገሩባቸው በርካታ ጉዳዮች አሉ። ከነዚያ ጉዳዮች መካከል አንዱ የክርስቶስ ማንነት ነው። የክርስቶስን ማንነት የሚቃወሙ ሰዎችና ትምህርቶች ገና ጌታ ሲያስተምር ጀምሮም ነበሩ። ከሞተ፣ ከተነሣና ካረገ በኋላም ይህ የማንነቱ ትምህርት ተቃውሞ አልገጠመውም ማለት ስሕተት ነው። ለምሳሌ፡ ከላይ እንዳየነው ዮሐንስ በመልእክቱ ሲጋፈጥ የምናየው ከነዚህ የስሕተት ትምህርቶች አንዱን፡ ኢየሱስ በሥጋ አልመጣም የሚለው ነው።

ኢየሱስን በተመለከተ በኒቅያ ጉባኤ የነበረው ዋና ክርክር በአንድ ወገን በአርዮስ ቡድን የተወከለው ኢየሱስ ዘላለማዊ አምላክ ሳይሆን አስቀድሞ የተፈጠረና ሌሎችን የፈጠረ ነው የሚለው አሳብ እና በእስክንድር እና አትናቴዎስ ቡድን የተወከለው ኢየሱስ ልክ እንደ አብ ከዘላለም የነበረ እንጂ የተፈጠረ ያይደለ ነው የሚለው አሳብ ነው። ዶ/ር ሙሐመድ እንዳለው 'ኢየሱስ ሰውና ነቢይ ናቸው ወይስ ሥጋ የለበሱ አምላክ?' የሚል አይደለም። ዶ/ር ሙሐመድ የሚለውን ወይም ኢስላም የሚያስተምረውን አምላክ አይደለም፤ ሰው ብቻ ነው፤ ነቢይ ብቻ ነው የሚለው አሳብ ከቶም ለክርክር አልቀረበም። የኒቅያ የሃይማኖት መግለጫ ስለ ኢየሱስ የገለጠው አንቀጽ ጉልህ ነው። እንዲህ ይላል፤

አምናለሁ . . . ደግሞም በኢየሱስ ክርስቶስ በአንድነት የእግዚአብሔር ልጅ፣ ቅድመ ዓለም የአብ ልጅ፣ ከአምላክ አምላክ፣ ከብርሃን ብርሃን፣ ምንም ያልነደለው አምላክ፣ የተወለደ፣ ያልተፈጠረ፣ ሁሉን ከፈጠረ ከአብ ጋር እንድንባሕር በሆነ፤

ለኛ ለሰዎች ድነት ከሰማይ በወረደ፣ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት ከድንግል ማርያም ሥጋን የለበሰና ሰው በሆነ፣ መጻሕፍት እንደሚሉትም ስለኛ ደግሞ በጴንጤናዊው ጲላሞስ ዘመን በተሰቀለ፣ በሞተ፣ በተቀበረ፣ በሦስተኛውም

ቀን ከሞት በተነሣ፤ ወደ ሰማይ ባረገና በአብ ቀኝ በተቀመጠ፤ በክብር ተመልሶ በሚመጣ፤ በሕያዋንና በሙታን በሚፈርድ፤ ለመንግሥቱም ፍጻሜ በሌለው።¹

ከላይ እንዳልኩት ኢየሱስን በተመለከተ የሚቃወሙትም እንኳ ፍጡር ነው። ሰው ብቻ፤ ነቢይ ብቻ ነው ብለው አልነበረም ይከራከሩ የነበረው። ስለዚህ ኢየሱስ በድምጽ ብልጫ አምላክ የተደረገ ሳይሆን አምላክ ሳለ ሰው የሆነ ጌታ ነው።

የኒቅያ ጉባኤ ተሳታፊ አባቶች መጽሐፍ ቅዱሳዊውን አስተምህሮ ነው ያረጋገጡና የገለጡት። የኢየሱስ መለኮትነት ከዚያ በፊት ኖሮ ሳይወቅ በኒቅያ ጉባኤ የተደነገገ ቢሆን ኖሮ ዶ/ር ሙሐመድ እውነት ጻፈ ይባል ነበር። ነገር ግን ሐሰተኛ መሆኑን ከኒቅያ ጉባኤ በፊት የኢየሱስን አምላክነት የጻፉና ያስተማሩ አበውት እጅግ ብዙ መሆናቸው ያረጋግጣል። ጥቂቱን ለመመልከት፤ የአንጾኪያው አግናጤዎስ (50-110 ዓ. ም.) ለኤፌሶን፤ ለሮም፤ እና ለስምርኔስ በጻፋቸው መልእክቶች፤ 'አምላካችን ኢየሱስ ክርስቶስ' ብሎታል።² ፖሊካርጶስ (69-155 ዓ. ም.) ለፊልጶስቶስ ሰዎች በጻፈው መልእክት ውስጥ፤ 'ጌታችንና አምላካችን' ብሎአል።³ ዮስጢን ሰማዕት (100-165 ዓ. ም.) በብዙ ጽሑፎች የክርስቶስን አምላክነት ጽፎአል። አንድ ለመጥቀስ ከጥሬ ጋር ንግግር በተባለው ጽሑፉ፤ 'ክርስቶስ ጌታና አምላክ፤ የእግዚአብሔር ልጅ' ብሎአል።⁴ እንዲህ እየተባለ መዘርዘር ይቻላል። ታጥኖስ፤ ኢጌኔዎስ፤ ቀሌምንጦስ ዘእስክንድርያ፤ ጦርጡልያኖስ፤ አርጌንስ ሌሎችንም ከነሥራቸው የሚጠቀሱ ናቸው።

እነዚህ ሁሉ ከኒቅያ ጉባኤ በፊት የነበሩና የጌታን ጌትነት የጻፉ ናቸው። በኒቅያ ጉባኤ ለክርስቶስ የመለኮትነት ሹመትና ማዕረግ ተሰጠ ማለት እስካሁን ካየናቸው ከዶ/ር ሙሐመድ ቅጥፈቶች አንዱ ብቻ ነው።

ዶ/ር ሙሐመድ በመቀጠል በገጽ 42፤

ኢየሱስ ፈጽሞ ያልጠበቋቸው ወይም ያልጠየቋቸውና በጭራሽም የማያውቋቸውን አስገራሚ የሹመት ዝርዝሮች ቤተክርስቲያን ለነቢዩ ሰጥታች ዋለች። መጀመሪያ ላይ ራሳቸውም እንደ ተናገሩት የሰው ልጅ ነበሩ። ኋላ ላይ ግን ቤተክርስቲያን ወደ እግዚአብሔር ልጅነት የሹመት ደረጃ አሸጋገራቸው። ትንሽ ቆይታ በማከታተልም እግዚአብሔር ወልድ ወደሚባል የላቀ ሹመት አሸጋገራቸው። ቀጥሎም ሦስተኛውን የዕድገት እርከን በመስጠት ጠቅላይ-እግዚአብሔር (Supreme-God) አደረገቻቸው። ይህም በፍርድ ቀን በሰዎች

በዚህ አንቀጽ ኢየሱስ የሰው ልጅ መሆኑን ራሱም ስለተናገረ ዶ/ር ሙሐመድ በተስማሚነት የተቀበለው ይመስላል። ይህ፤ 'የሰው ልጅ' የሚለው ሐረግ ግን የሰው ልጅነትን የሚገልጠውን ያህል የሌለው የሰው ልጅ ሳይሆን የሰው ልጅ የተባለው መግለጫም መሆኑን የሚያውቅ ግን አይመስለኝም። ዳን. 7፡13-14 እንዲህ ይላል፤ በሌሊት ራዕይ አየሁ እነሆም፤ የሰው ልጅ የሚመስል ከሰማይ ደመናት ጋር መጣ በዘመናት ወደ ሽመገለውም ደረሰ ወደ ፊቱም አቀረበት። ወገኖቻችን አሕዛብ በልዩ ልዩ ቋንቋም የሚናገሩ ሁሉ ይዘተላት ዘንድ ግዛትና ክብር መንግሥትም ተሰጠው ግዛቱም የሚያልፍ የዘላለም ግዛት ነው። መንግሥቱም የማይጠፋ ነው። ይህ የሰው ልጅ የሚመስል የተባለው ተራ የሰው ልጅ አለመሆኑ በዚህ ክፍል ግልጽ ሆኖ ይታያል። ከሰው ልጆች ማንም እንዲህ ያለ ግዛትና እንዲህ ያለ ዘላለማዊ መንግሥት ያለው ኖሮ

¹ ለጊዜው በአማርኛ የተተረጎመ ስላላገኘሁ የራሴ ትርጉም ነው።
² Apostolic Fathers, Tr. Holmes, Michael. Apostolic Fathers, Ignatius, Letter to the Ephesians, 18.2. Baker Publishing 2009, p. 197.
³ Ibid. p. 295.
⁴ Ante-Nicene Fathers (electronic version) Justin Martyr, Dialogue with Trypho, Tr. Roberts, Alexander and Donaldson, James, I:264.

አያውቅም፤ አይኖርምም። ኢየሱስ ራሱን የሰው ልጅ ሲል እንደኛ የመሰለ፤ የኛ ብጤ ተራ የሰው ልጅ መሆኑን መናገሩ አይደለም።

"ኋላ ላይ ቤተ ክርስቲያን ወደ እግዚአብሔር ልጅነት የሹመት ደረጃ አሸጋገራቸው።" ይህንን አሳብ ባለፈው ክፍል ስለ ኢየሱስ አንድያ ልጅነት (ሞኖቴስት) ብቸኛው ልዩ ልጅነቱ ስንመለከት አይተነዋል። ኢየሱስ አብን አባቴ እያለ መጥራቱን፤ አብም ኢየሱስን ልጄ ማለቱን፤ አይሁድ ሊገድሉት የፈለጉት ስለ ስድብ፤ ማለትም፤ ሰው ሳለ እግዚአብሔርን አባቴ በማለት ራሱን አምላክ በማድረግ መሆኑን፤ አጋንንትም እንኳ የእግዚአብሔር ልጅ ቅዱሱ መሆኑን ማስተዋላቸውን አይተናል። ኢየሱስን ከሰው ልጅነት ወደ እግዚአብሔር ልጅነት ያሸጋገራችን የሹመታቸው ቤተ ክርስቲያን አይደሉትም። ቤተ ክርስቲያን ያደረገችው ነገር ቢኖር በቃሉ ውስጥ የተጻፈውን ማንነቱን መቀበል ነው።

ከእግዚአብሔር ልጅነት ወደ እግዚአብሔር ወልድነት ማደግ የሚለው ክርስቶስ የሥላሴ ሁለተኛ አካል መሆኑን ለመናገር ይመስላል። ሥላሴ በሚለው ትምህርት ውስጥ ይህንን ስላየን እዚህ መድገም አላስፈላጊ ነው። ነገር ግን አብ ወልድ እና መንፈስ ቅዱስ የተጠቀሱባቸው ቦታዎች በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በርካታው መገኘታቸው ብቻ ሳይሆን ጌታ ራሱም በማቴ. 28፡19-20 ይህን እውነት መጥቀሱ ራሱ ክርስቶስ እግዚአብሔር ወልድ መሆኑን ያሳያል፤ እንዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ያዘዘኝችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት ኢድርጓቸው፤ እነሆም እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ።

'ሦስተኛውን የዕድገት እርከን በመስጠት ጠቅላይ እግዚአብሔር ወይም Supreme-God አደረገቻቸው' የሚለው አባባል ዶ/ር ሙሐመድ እንደ ብዙዎቹ ማደናገሪያዎች የፈጠረው ማጭበርበሪያ ነው። ጠቅላይ እግዚአብሔር የሚባል ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የለም። ቤተ ክርስቲያንም ከቸሎታዋ በላይ በሆነ ዲበ ሥልጣን እንዲህ ያለ ነገር ፈጥራ መስጠት እንደማትችል ከላይ ተመልክተናል። ይህንን የእቅላይ እግዚአብሔርነት ሥልጣን ዶ/ር ሙሐመድ ያያያዘው ከኢየሱስ ፈራጅነት ጋር በማቆራኘት ሲሆን ይህንን የፈራጅነት ሥልጣን ለኢየሱስ የሰጠችው ቤተ ክርስቲያን ናት ይላል።

ፍርድን ለኢየሱስ የሰጠችው ቤተ ክርስቲያን ሳትሆን አብ ራሱ መሆኑን ኢየሱስ በዮሐ. 5፡22-23 እንዲህ ሲል ይናገራል፤ ሰዎች ሁሉ አብን እንደሚያክብሩት ወልድን ያክብሩት ዘንድ፤ ፍርድን ሁሉ ለወልድ ሰጠው አንጂ አብ በአንድ ሰው ስንኳ አይፈርድም። ወልድን የማያክብር የላከውን አብን እያክብርም። ይህ ክፍል ፍርድ በአብ ለወልድ መስጠቱን ብቻ ሳይሆን ዓላማው ወልድም ልክ እንደ አብ ይከበር ዘንድ ነው።

ቤተክርስቲያን ፈጥራ የሠራችው ክርስትናን ብቻ ሳይሆን የራሷን ኢየሱስም ከራሷ ፈጥራለች። ቤተክርስቲያን ኢየሱስ ሰው-ነቢይ ከሆነው ከእውነተኛው ኢየሱስ የተለየ ነው። ቤተክርስቲያን የፈጠረችው ኢየሱስ ይልቅስ እስካሁንም እንዳየነው መጽሐፍ ቅዱስ ጨርሶ የማያውቀውን ኢየሱስ የምናገኘው በቁርኣን ውስጥ ነው። በቀጣዩ ክፍል እንደምንመለከተው ዶ/ር ሙሐመድ ስለ ኢየሱስ 'ተሰቅለዋል ወይስ አልተሰቅለውም?' በሚል ርዕስ ስር መስቀሉንና ተውላጣዊ ሞቱን ሽምጥጥ አድርጎ መካድ ብቻ ሳይሆን እንደ አላስፈላጊና ሎጂካዊ ያልሆነ የተሳሳተ የመዳን መንገድ አድርጎ ሊያሳይ ይሞክራል። ጌታ ቢፈቅድና ብንኖር ይህንን የኢየሱስን ሞትና የሞቱን ምክንያት በቀጣዩ ክፍል እንመለከታለን።

እግዚአብሔር ከአርያም ይባርካችሁ።

ዘላለም መንግሥቱ © 2015 (፪ሺህ፯) ዕዝራ ስነ ጽሑፍ አገልግሎት ezralit@gmail.com

እስከሚያሳዝን ድረስ ብዙ ክርስቲያኖች በአእምሮ ማሰብ ትተው በስሜት ብቻ እየከነፉ ናቸው።

በዚህ ላይ ደግሞ፡ 'መጽሐፍ ቅዱሳዊ ያልሆነ ይህንን የሰው ልምምድ አባካችሁ አትለማመዱ፤ ወደ መጽሐፍ ቅዱስ ተመለሱ፤ የሰው ልምምድ ወደ አደገኛ ሰይጣናዊ አሠራር ይወስደናል፤ አንዳንዱም በቀጥታ ሰይጣናዊና የጥንቆላ አሠራር ነው፤ ተጠንቀቁ!' እያሉ የሚጮኹቱ ሲወረፉ ይታያል። ስለ ስሕተት ልምምዶች የመጀመሪያ መጽሐፌ (መንፈስ ቅዱስና ካሪዝማዊ ቀውሶች) በታተመ ማግስት የወቀሳ እርምጃ ወረደብኝ። ያኔ የወቀሱኝ አንዳንዶች ከ15 እና 20 ዓመታት በኋላ ይቅርታ ጠይቀውኛል። ከአንዱ ጋር ያንኔ በልሳኖች ስለመናገር ቀላል ንግግር ነበር ያደረግነው። ይህ ሰው የሐዋርያት ሥራን እንጂ 1ቆሮ. 12 እስከ 14ን ፈጽሞ ለማንበብና ለመቀበል ፈቃደኛ አልነበረም። ከሐዋ. 2 ወደ 1ቆሮ. 14 ለመድረስ ለአንዳንድ ሰዎች 18 ዓመት ሊወስድ ይችላል። ይህ ሰው ያኔ ድርጊቱን እንጂ ትምህርቱንና ሥርዓቱን አልፈለገም። ዛሬም ድርጊቱንና ምልክቱን እንጂ ትምህርቱንና ሥርዓቱን ለመማር ከቶም ወኔ የሌላቸው ጥቂቶች ሲያስቱ፤ ብዙዎችም ሲከተሏቸው ይስተዋላል።

ይህንን እንድጽፍ ያነሳሳኝ 'ፍቅር ነግሶ ቲዎሎጂ ቢቀርስ?' የወንድም ማሙሻ ጽንፈኝነትን እስከምን ድረስ ነው? የሚል በእንዳለ በሽር የተጻፈ ሐተታ ነው።⁵ ጽሑፉ 'ሐተታ' ተብሎአል እንጂ ለምን እንደተባለ ግልጽ አይደለም። ሐተታ በቁሙ ምርምርና ምርመራ ማለት ነው።⁶ ጽሑፉ ብዙ ግልጽ ያልሆኑ ግልጽነትን የሚጠይቁ አሳቦች እንጂ ምርመራና ምርምርነት የለበትም።

ወደ ጽሑፉ ልግባ፡ ከጽሑፉ አናቅጽ ከፊሉን ወይም ጥቂት ዐረፍተ ነገሮችን እየወሰድኩ ነው ጠቅላላውን አሳብ የምተቸውና ጠቅላላውን ጽሑፉን ለማየት የሚወዱ አንባቢዎች በግርጌ ማስታወሻ ከሚገኘው የሐተታው ጸሐፊ ምንጭ ያገኛል።⁷

ስለዚህ፡ እነሆ፡ ነቢያትንና ጥበበኞችን ጸፎችንም ወደ እናንተ አልካለሁ፤ ከእነርሱም ትገድላላችሁ ትሰቅሉማላችሁ፡ ከእነርሱም በምክራባችሁ ትገርፋላችሁ ከከተማም ወደ ከተማ ታሳድዳላችሁ (ማቴ 23:34) ።

ከመግቢያው ጥቅስ ለመጀመር ጸሐፊው በአንድ ጥቅስ ማጽደቅና መኮነንን ማስቀመጡ ብቻ ሳይሆን ጌታ ለግብዞች ጸፎችና ፈሪሳውያን የተናገረውን ቃል ማቴ. 23:34ን ሊቃሉ ሰባኪዎችና የስሕተት አስጠንቃቂዎች መጥቀሱ የግንዛቤ ጉድለት እንዳለበት ያሳያል። ጥቅስን ገምድሎ መግመድ ብቻ ሳይሆን 'ቲዎሎጂ ቢቀርስ?' ማለት ከዚህ ይጀምራል። ስነ መለኮት በሌለበት ጥቅስን እንደወደዱ መጥቀስ አያጠያይቅም። በዚህ ጸሐፊ የተከሰሰው ሰባኪ ወደ ቤተ ክርስቲያን የተላኩ ነቢያትን፤ ጥበበኞችንና ጸፎችን ገዳይ፤ ሰቃይ፤ ገራፊና ከከተማ ወደ ከተማ አሳዳጅ አይደለም። ቢያንስ ጸሐፊው ይህንን አላወሰም። አጠቃቀሱ አሳዳጅነትን ቢያመለክትም ይህንን ማለቱ አይደለም። ግን አይሁን እንጂ ስሕተትን ለመንቀሳቀስ መናገሩ የማሳደድ ያህል ክብደት ተሰጥቶት ገዝፎ ቀርቦአል። ስሕተትን መጠቀም ጠላትነትን ካፈራ ስሕተት ጫማ ተወልቆ መታየትና መስማት እንጂ መነካትና መወቀስ የሌለበት ክቡር መሬት ነው ማለት የሚቃጣቸው ተነሥተዋል።

'ቲዎሎጂ ቢቀርስ?' የሚቀፍፍ ርእስ ነው። በተለይ ከክርስቲያን ሲሰማ። ይህ አመለካከት ራሱ ጽንፈኛ መሆኑን መረዳት አዳጋች አይደለም። ጸሐፊው፡ 'የዚህ ጉዳይ ወይም የዚያ ጉዳይ መጽሐፍ ቅዱሳዊነት ቢጠናስ?' ወይም፡ 'የዚህ ጉዳይ ክርስቲያናዊ ተጋብሮ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንጻር ቢመረመር?' ሳይሆን በደፈናው 'ቲዎሎጂ ቢቀርስ?' ብሎ ነው የተነሳው።

በቁሙ ቲዮሎጂ ማለት ስነ መለኮት ወይም የመለኮት ትምህርት ወይም የእግዚአብሔር እውቀት ማለት ነው። ምን ያለ ስነፍ ክርስቲያን ነው 'ስነ መለኮት ቢቀርስ?' የሚል ጥያቄ የሚያቀርብ? ፍቅርንና ስነ መለኮትን

በጣም እስከሚያሳዝን ድረስ ክርስቲያኑ ማኅበረ ሰብ በአመዛኙ አንባቢ አይደለም። ክርስቲያናዊ መጻሕፍትንና የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያዎችን ከቶም አያነብብም። ከማሳዘን አልፎ የሚያስደነግጠው ደግሞ ብዙው ክርስቲያን መጽሐፍ ቅዱሱንም አያነብብም። እንደ መከፈልት እሁድ አምልኮ ላይ የሚቀምሳትን እያላመጠ የሚሰነበት ክርስቲያን በዝቷል። ከፋቱ ደግሞ የምትቀመስዋ ያቺም የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል ሳትሆን የሰባኪው ቃል ስትሆን ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከቶም የማይገኝ የሰው ልምምድ ቃል ስትሆን ነው። የተኮረጀ የሰው ቃል ስትሆን ነው።

⁵ ይህ ጽሑፍ መጣጥፉን አንብቤ ከጨረስኩ በኋላ የጻፍኩት ሲሆን ለጸሐፊው (እንዳለ በሽር) እና ለተጻፈበት (ማሙሻ ፈንታ) ልኬላቸዋለሁ። ለዚህ ስርጭት እንዲሆን እንደገና ሳነበበው ደግሞ መጀመሪያ በጻፍሁት ላይ ጥቂት አንቀጾች ጨምሬቢታለሁ።
⁶ ደስታ ተከለወልድ፤ ያማርኛ መዝገበ ቃላት፤ ገጽ 528።

⁷ የጽሑፉ የፌስቡክ ምንጭ፡
<https://www.facebook.com/dunamisgoslit/posts/280026132188016> ነው።

ደግሞ ተቃራኒ አድርጎ ለማቅረብ መሞከርስ ምን የሚሉት አቀራረብና አተያይ ነው? ክርስትና እኮ የወንጀልና የእድር ማኅበር አይደለም። ክርስትናን ክርስትና ያደረገውና ክርስትና ካልሆነው ሃይማኖት የለው እኮ ፍቅር አይደለም። ስነ መለኮት ነው። ትምህርት ነው። የእውነትም ይሁን የለበጣ፤ ፍቅርን የትም ልናገኝ እንችላለን። ክርስቲያናዊ ስነ መለኮትን ግን ከሜዳ እንደኩበት አይለቅሙትም።

ፍቅር ይንገሥ አንድ ነገር ነው፤ የቲዮሎጂ መቅረትን ግን ምን አመጣው? ለመሆኑ መቼ ነው ክርስትናና ስነ መለኮት ተለያይተው የሚያውቁት? አንድ ሰው ማንበብና ማጥናት፤ መመርመርና መለየት ካቃተው ሌላውም ለምን እንደዚያ እንክፍ ሆኖ እንዲኖር ጥሪ ያቀርባል? ሰይጣን በመጨረሻው ዘመን የመሰልጠኛ መንገዱ ሰዎች ለጆሮ የሚጥም ነገር ብቻ እንዲሰሙ እያደረገ፤ እየደለለ፤ እያዋዛ ወደ ሲኦል ማድረስ ነው።

ይህን ስል ግን በመጀመሪያ ሁለት ነገሮችን ማሳሰብ አለብኝ። ምክንያቱም፤ ፍቅርንም ስነ መለኮትንም በተመለከተ ጽንፈኛ አካሄድ ሊኖር ይችላል። ከሁለቱም በአንዱ አቅጣጫ መጥቀን ሚዛናዊነት የጎደለው አንካሳ አካሄድ ከመሄድ መጥጠብቅ ይኖርብናል።

አንደኛው፤ በአንድ በኩል ከተግባር የተላቀቀ ስነ መለኮት መኖሩን እንወቅ። አእምሮን ብቻ የሚመግብና የሚያሳብጥ፤ በቋንቋ ብቻ የሚረቀቅና ነፍሱን የማያጠግብ፤ ተከራክሮ ወይም አተካራ ገጥሞ ማሸነፍን እንጂ ለነፍሳት ድነት አለመገደድን፤ ደቀ መዝሙርነት የሌለበትን ሊቅነት የሚያገላ ስነ መለኮት አለ። ይህ ሰንካላ ስነ መለኮት ነው። ይህ አዝማሚያ በምዕራቡ ዓለም በግልጽ ይታያል። በአገራችን የለም ማለት እንችልም። የአገራችን የስነ መለኮት ተቋማት የስነ መለኮትን ተግባራዊ አቅም መገንባት እንጂ ማድከም እንዳይኖርባቸው ግንባር እየገጠሙ መወያየትን ማጠንከር አለባቸው እላለሁ። በዚህ ጽሑፍ ስነ መለኮት በማለት አጽንኤ ስጽፍ ለመጽሐፍ ቅዱስ እውነት በክርስቲያናዊ ተግባራዊነት የቆመ ስነ መለኮትን ነው።

ሁለተኛው ደግሞ፤ በአንጻሩ ደግሞ በፍቅር ስም መድረክን ስሜትን የሚከረከር ጨዋታ ሜዳ ማድረግ የዘመናችን ሰነፍ አስተማሪዎች ሙያ እየሆኑ መጥቶአል። መድረክ የመደሳለቻና የመዝናኛ (entertainment) ስፍራ፤ የጠንካራና ኮስታራ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ማስጣድ፤ እና የጠንቃቃ ደቀ መዝሙርነት መግፊያ እየሆነ መጥቶአል። አንድ ክርስቲያን በዚህ እሸክርክሪትና ወጥመድ ውስጥ ከገባ በቀላሉ አይወጣም። እንዲህ ያለው ክርስቲያን 'ትንቢት' እና 'መገለጥ' እያሉ የሚጠሯቸው ነገሮች ከሌሉ ጉባኤም ጉባኤ፤ ስብከትም ስብከት አይመስሉትም። በሚቀጥለው ስብሰባ ደግሞ ዛሬ ከሆነው የበለጠ መገለጥና ትንቢያ ይጠበቃል። እርካታ የሌለበት አለቤት ጉባኤን ሲገዛ ይታያል። እግዚአብሔርን በማይገኝበት ሲፈልጉት ሰዎች ይባዛሉ። ያሳዝናሉ።

እነዚህ ነገሮች ለዓለማዊ ባህል በጣሙን የቀረቡ ስለሆኑ እንዲህ ያለው ክርስትና ዓለማዊውን ባህል መጋፈጥና መገዳደር አይችልም። ከዓለማዊነት የመጣው ከዚያ ልማድ መላቀቅ አንችልም። የተቀረነው ደግሞ ወደ ዓለማዊነት እንድንጎበኝ ይጋብዘናል። ዛሬ አንዳንድ የቤተ የክርስቲያን ምስባክ ከቴያትር መድረክ የማይለየውና የመዝሙሩንና የዘፈኑን ውዝግብና ጭፈራ መለየት ያዳገተው ከዚህ የተነሣ ነው። ይህ ብቻም አይደለም፤ በዚህ ጽሑፍ ልመልስ እንደምከረው 'ፍቅር ይንገሥ'፤ ስነ መለኮት ይቅር' ማለት በፍቅር ስም አሰሰና ገሰሰም ይበላ፤ ተስማምተው የፈሉት ፊስ አይገማም፤ እስከሠራ ድረስ እንገልገልበት፤ የትም ይመንጭ ውኃው፤ የትም ይፈጭ ዱቄቱ ይምጣ ማለት ነው።

ከፍቅር የተለየ ስነ መለኮት፤ ከላይ እንዳልኩት ደቀ መዝሙርነት የሌለበት ሊቅነት ሲሆን ከስነ መለኮት የራቀ ፍቅርም ዕውር ፍቅር ነው። ፍቅር ደግሞ ዕውርነት ፈጽሞ የለበትም። ፍቅር ዓይናማ ነው። ለምሳሌ፤

ጌታ የሚጠሏችሁን ውደዱ ብሎአል። ጠላት ሲወደድ ጠላትነቱ ሳይታወቅ ሳይሆን ታውቆ ነው። እውቀት ሊጠላ አይገባም። ቃሉም፤ ነፍስ እውቀት የሌለባት ትሆን ዘንድ መልካም አይደለም ይላልና፤ ምሳ. 19፥2። ያመነበትን ይበልጥ ለማወቅ የማይጥር፤ የማያነብብና የማይመረምር ክርስቲያን ራሱን ወደ አደጋ ቀጣና የሚጋብዝ ሰው ነው። መንፈሳዊነት አእምሮን አይቆልፍም።

ወደ ጽሑፉ ምላሽ ስመለስ ጸሐፊው አንድ ታዋቂ የስነ መለኮት አስተማሪን በመጥቀስ ጽሑፉን ደጋግፎ በማቆም ይጀምራል።

ካርል ትሩማን ፊላደልፊያ ፔንሲልቫንያ የሚገኘው የዌስት ሚኒስትር የሥነመለኮት ሴሚናሪ አካዳሚክ ምክትል ዲን ነው። በአንድ ወቅት በተማሪ ቤቱ ጀርናል ላይ ባሰፈረው ጽሑፉ ላይ የሥነመለኮት ጥናት ለክርስቲያን አማኝ ምንም ረብ እንዳላመጣለት አተተ። በዚህ ጽሑፉ ምክንያት ካርል ትሩማን በተማሪ ቤቱ ማህበረሰብ ዘንድ የሰላ ትችት ሊቀርብበት ግድ ሆነ። ምንም እንኳን አብላጫው የዌስት ሚኒስትር የሥነመለኮት ተቋም ማህበረሰብ ከሀሳቡ ጋር ኋላ ቢስማማም፤ ካርል ትሩማን ይህንን ጽንፍ የያዘ ምልክት አለሙን ይዞ በጽሑፍ መገለጡ ምናልባት የሰላ ነቀፋ በየዕለቱ ከአክራሪ ክርስቲያን ወገኖች ዘንድ ሳይቀርብበት አልቀረም። ግና ካርል ትሩማን በተወሰነ መልኩ ልክ የሆነበትም እውነት እንዳለ መከድ አይቻልም። በተለይ የእርሱ ሀቅ በእኛ አገር ፍንትው ብሎ አለ።

የተሰመሩትን ቃላት (እዚህም በቀጣዮቹ ገጾችም) ያሰመርኩት እኔ ነኝ። ይህ ትልቅ ምስክር ለመጥቀስ የተደረገ መከራ ሆኖ ምንጭ የለሽ ጠቀሳ እንደሆነ እናስተውል። የተጠቀሰው ሰው ዶ/ር ካርል ትሩማን (Carl Trueman) 'እንዲህ አለ' ብቻ ከማለት የተናገረበት ምንጭ ቢጠቀስ መልካም ነበረ። ካርል ትሩማን ከ25 ዓመታት በላይ የቤተ ክርስቲያን ታሪክ እና ታሪካዊ ስነ መለኮት ፕሮፌሰር ሆኖ እያስተማረ የሚገኝ ሰው ነው። ይህ ሰው 'የሥነ መለኮት ጥናት ለክርስቲያን አማኝ ምንም ረብ እንዳላመጣለት አተተ' ማለት ሰውየው ምንም ረብ የሌለውን ነገር ከሩብ ምዕት ዓመት በላይ ለገንዘብ ሲል ብቻ እየሠራና እያስተማረ ይገኛል ማለት ነው። የተነገረው ቃል ከዐውዱ ጋር ቢጻፍ ኖሮ ምን ማለቱ በታየ ነበር። እንደ ዶ/ር ካርል ትሩማን ያለ ከ25 ዓመታት በላይ የታሪካዊ ስነ መለኮትና የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ፕሮፌሰር ሆኖ አሁንም በመስኩ የተሰማራ ሊቅ ሲጠቀስ ምንጭ ሳይጠቅሱና ዐውድ ሳያሳዩ ቆንጽሎ ማቅረብ በስነ ጽሑፍ ዓለም ስም ከማጉደፍ የማይተናነስ አጠቃቀስ ነው። በተለይ ይህን ለመሰለ፤ 'ቲዮሎጂ ቢቀርስ?' ለሚል ጽሑፍ መደገፊያ አድርገው ሲያቀርቡት መደገፊያ ሳይሆን ማጉደፊያ ነው ብሎ መናገር ይቻላል። የማያውቁ ወይም የማያስተውሉ ደግሞ፤ 'አህ?! ራሱ ሊቁ እንደዚያ ካለማ እውነትም አያስፈልግም ማለት ነው።' እንዲሉ ያደፋፍራል።

ጸሐፊው፤ 'ቲዮሎጂ ቢቀርስ?' ሲል ተምሮት፤ አጣጥሞት፤ መርሮት ወይ ጎምዝዘት ነው? ወይስ ሲሉ ብቻ ሰምቶ ነው? እንደጠቀሰው ሰው እንደ ዶ/ር ካርል እርሱም የስነ መለኮት ሊቅ ሆኖ መዝናኛ 'ተመዝነህ ቀልለህ ተገኘህ' ቢል እንኳ ለወጉ ሳይምርበት አይቀርም። 'ሳይምርበት አይቀርም' ስል ለወጉም ተጨምሮበት ነው። ጎሊናዊ ፍርዱ ትክክል ላይሆን እንደሚችልም ስላጣው ነው። ምናልባት ጸሐፊው ስነ መለኮትን ተምሮ ሊሆን ይችላል ግልጽ አላደረገውም። ግልጽ ባያደርግም ግን በግድግዳ ላይ እንደተጻፈ ጎልቶ የሚነበብ የስነ መለኮት ማይምነት ከጽሑፉ ይታያል። የስነ መለኮት ተማሪ፤ 'ስነ መለኮት ቢቀርስ?' አይልም፤ መጀመሪያውኑ ሊቀምስ ወይም ሊልስ ብቻ የገባ ካልሆነ በቀር ይህን አይልም። ይህን ካለ ደግሞ የስነ መለኮት ተማሪም አይደለም። ስነ መለኮት ቢቀርስ የሚል ስለ ስነ መለኮት ምንም እውቀት የሌለው ነው። ስለ ስነ መለኮት ምንም እውቀት የሌለው ሰው ደግሞ እንዲህ ያለውን አመለካከት ለመሰንዘር ብቁ አይደለም። ስነ መለኮትን ሊያውቅ የማይደፍር ደግሞ 'ስነ መለኮት ቢቀርስ?' በማለት አጉል ደፋር ሆኖ ማደፋፈር የለበትም።

ለአንድ ክርስቲያን 'ስነ መለኮት ቢቀርስ?' ማለት አንድ ያልተማረ ሰው፤ 'ትምህርት ቢቀርስ?' ፊደል መቁጠር ቢቀርስ? ወይም አንድ ተዋናይ፤ 'በቃል መሸምደድና ልምምድ ቢቀርስ?' ወይም አንድ ምልምል ወታደር ወደ ጦር አካዳሚ ሲገባ፤ 'ሥልጠና ቢቀርስ?' ቢል እንደማለት ነው። አንድ ክርስቲያን ቢችል መጽሐፍ ቅዱስንና ስነ መለኮትን ለመምማር መመኘትና መፈለግ አለበት። አቅምና ሁኔታዎች ተመችተውት መምማር ባይችል የሚማሩትን ማድነቅ አለበት እንጂ ማውገዝ የለበትም።

የመጀመሪያው አንዳንድ የአገራችን የሥነመለኮት ተማሪዎች ፈተና ያጡት የሥነመለኮት ትምህርት ቤት ሃይማኖታዊ ፍልስፍና ብቸኛ የክርስትና መንገድ አድርገው መጓዝባቸው ነው። በ17ኛው ክፍል የነበሩት የሥነመለኮት ሊቃውንት በራሳቸው ምልክተ አለም ያዩትን ሃይማኖታዊ መረዳት የእኛም አገር አንዳንድ ሥነለመኮታውያን ልክ እንደ ቅዱስ ቃል የእነርሱን ሀሳብ ሀሳባቸው አድርገው ይወስዱታል። የዘንድሮው የቤተሰቢያን የሥነ መለኮት አገልጋይ ራሱን የዛሬ 400 ዓመት ከኖሩት የሥነመለኮታውያን ሊቃውንት ጋር በአንድ መንበር አስቀምጦ በመንፈስ ቅዱስና በእገሩ ወግ የተቃኘቸውን ቤተክርስቲያን ሊዳኛት ይሞክራል። ሙከራው ሰፊ ደግሞ ዳር ግን ፍቅር አልባ በሆነው ትዕቢት ቀመስ ቃሉና ብዕሩ «ዘራፍ ቤተሰቢያን ዘራፍ» ይላል።

የአገራችን ስነ መለኮት ተማሪዎች የትምህርት ቤታቸውን ሃይማኖታዊ ፍልስፍና የክርስትና መንገድ አድርገው መጓዝባቸው እውነት ነው ብለን ብንጠይቅ መልሱ የተገላበጠሽ ተቋሙ ቃሉንና ቤተ ክርስቲያንን የተከተለ መሆኑን እንጂ ቤተ ክርስቲያን ተቋሙን የተከተለች አለመሆኗን እንረዳለን። ከሁለቱ የቱ እንደሚቀድም መረዳቱ ይህን አሳብ ውድቅ ያደርገዋል። በእርግጥ ይህ ሊሆን አይችልም ማለት አይቻልም። ሊሆን ይችላል፤ ግን በአገራችን የተመሠረተት የስነ መለኮት ተቋማት ብዙ አይደሉምና አናሳ ምርምር እንኳ ይህንን ይገልጣል። የአገራችን አብያተ ክርስቲያናት የተቋማቱን ስነ መለኮት ተከተሉ ብሎ ጫን ብሎ ከመጻፍ በፊት መመርመር ክፋት የለበትም። ሳይመረምሩ መጻፍ ግን አላዋቂ ሳሚ ያስመስላል። የዘንድሮው ስነ መለኮት አገልጋይ ስሕተት የዛሬ 400 ዓመት ከነበሩት ጋር ራሱን ማመሳሰሉ ነው ስሕተቱ? ወይስ በመንፈስ ቅዱስና በእገሩ ወግ የተቃኘቸውን ቤተ ክርስቲያን መዳኘቱ? የመዳኘት ሙከራው ደግሞ ደግ ከተባለ ወቅሳው ፍቅር አልባነቱ ነው ማለት ነው። ይህ አሳብ ራሱን በራሱ የሚፈረካክስ አነጋገር ነው። ፍቅር አልባነት መጠቀሱ ግን መልካም ነው። ይህን ቀደም ሲልም ጠቅሼዋለሁ። ፍቅር የሌለው እግዚአብሔርን አያውቅም፤ እግዚአብሔር ፍቅር ነውና ይላል 1ዮሐ. 3:8።

'በእገሩ ወግ የተቃኘቸውን ቤተ ክርስቲያን' ማለት ምን ማለት ይሆን? መቃኘትስ ወግስ ምን ይሆን? የአገራችን ወግና የዘመናችን 'ነቢያት' የሚመሳሰሉት በጥንቅባ መሰሉ አካሄዳቸው ነው? እነዚያ በሰፊው ሕዝብ አንቱ እንደሚባሉ እነዚህም አክብሮት ይሰፈርላቸው ማለቱ ይሆን? ግልጽ አይደለም። ዝቅ ብለን እንደምናየው የአፍሪቃ እና አሜሪካ ቴሌቪዥኖችን (የቴሌቪዥን ወንጌላውያን) ስልት እንዳለ ቀድሞ መርጨትና በእገሩ ወግ መቃኘት አብረው ይሄዳሉ ወይ? ወይስ የእገሩ ወግ የዘመኑ ወግ ነው? ዘመኑ የዘረኝነት ከሆነ ዘረኝነት፤ የዓለማዊነት ከሆነ ዓለማዊነት፤ የመዝባሪነት ከሆነ መዝባሪነትና አምታችነት ይለመዱ ማለት ነው? ሳይለወጥና ሳይለዋወጥ ዘመናትንና ድንበሮችን የሚያልፍ ቃል አለን ወይስ የለንም? ልምምዶቻችን ቃሉን ሊመስሉ ይገባል ወይስ ቃሉ በኛ ልምምዶች ልክ እንዲሆን ቃሉን አጨረጣምተን የልምምዳችን ጣሳ ውስጥ ማስገባት አለብን?

ፍቅርን በተመለከተ ግን ፍቅር አልባነት ይቅርና ያለፍቅር የሚደረግ ሁሉ ኃጢአት ነው። ሐተታው 'ፍቅር ነግሦ ስነ መለኮት ቢቀርስ?' ነው፤ አይደል? ይህ ውንጀላ የተጻፈበት ሰው፤ 'ፍቅር አልባ በሆነው ትዕቢት ቀመስ ቃሉና ብዕሩ' ዘራፍ ቤተሰቢያን ዘራፍ ይላል' ተብሎአል። ፍቅር አይሸነግልም፤ ስሕተትን ስሕተት እንጂ እውነት ነው አይልም። ሰዎች

ወደ ስሕተት ሲሄዱ እያየ ዝም የማይል፤ ወደ ገደል ሲንደረደሩ የሚያስጠነቅቅ ፍቅር አልባ መባል የለበትም። ያለውን ሁሉ ኃይል አጠራቅሞ የሚጮኽ ሰው ፍቅር አልባና ትዕቢት ቀመስ ቢባል ታዛቢና ተመልካች ሳይሆን ከመናድ የተረፉት ያመሰግኑታል። ፍቅር ዕውር አይደለም፤ ያያል፤ ያጠራል፤ ያስጠነቅቃል።

መራዔ መጽሐፍ ቅዱስ ከሆነው ከመንፈስ ቅዱስ ወቅታዊ ድምጽ ይልቅ የራሱን ድምጽ በእጅጉ አልቆ «ድንግሊቷ የአገሬ ቤተሰቢያን በሌቦች ተወረረች ይላል» ። የሚገርመው ነገር እርሱ እያለ ያልተማሩ ሠዎች በመንፈስ ቅዱስ ቅባት ተዳሰሱ። ባልተማረ ልሳናቸውም የጌታን ወቅታዊ መልእክት ለምድራቸው አስተላለፉ። በእርግጥ የሥነመለኮት ሰውየው ያላቸው ሀሳቦች ልክ ቢመስሉም፤ በበዛ የሥሜት ሐረጎች የተጠላለፉ ነበሩ። . . . ለማንኛውም አንዳንድ የአገሬ የሥነ መለኮት ምሁር ባጠናው ትምህርቱ መሰረት ሀሳቡን በመርህ ደረጃ ብንቀበለውም፤ በመጀመሪያ ትውፊው መሬት እረግጦ ጉዳዩ ከራሱ ቢጀምር መልካም ነው። ያጠናውም የሥነ መለኮት ትምህርት ምድር ላይ ተንገዋልሎ በተግባር ቢታይ መልካም ነው። በእርግጥ ሥነ መለኮት ማጥናት የበጀቸው ሠዎች እንዳሉም ሊታወስ ይገባል። ጋሼ ቢሊግርሃም ለዚህ ሁኔታ ምሳሌያችን ናቸው። በምድራችንም ላይ ጋሼ እንትና ጋሼ እንትና ሁኔታዎች ዋቢ ናቸው። አሁን እነዚህ የጌታ ሠዎች እንዳጠነቅቁ ሥነመለኮት ኖረዋል። እነዚህ የቤተክርስቲያን ፈርጦች ቅሉ ሥነመለኮቱንም ሳይማሩት እንደዛው ነበሩ።

እየተጻፈ ያለውና ርእሱም ስለ መጋቢ ማመሻ ሆኖ ሳለ፤ ሲጀምር፤ 'የእኛም አገር አንዳንድ ሥነ መለኮታውያን' እና 'የዘንድሮው የቤተሰቢያን የሥነ መለኮት አገልጋይ'፤ በማለት ይጀምራል። 'የሚገርመው ነገር እርሱ እያለ ያልተማሩ ሰዎች በመንፈስ ቅዱስ ቅባት ተዳሰሱ፤ 'እውቁ የእኛ አገር ቤተ ክርስቲያን አባማ'፤ ወዘተ። ያሉት አሳቦች ግልጽ ሽመጦች ናቸው። ይህ የኋለኛው አባባል በጣም የወደቀና፤ 'ቲምሎጂ ቢቀርስ?' ከሚል ሰው ዘንድ ብቻ እንጂ ከሌላ ከየትም የማይገኝ አገላለጥ ነው። ጽሑፉ ይህን በሚመስሉ ብዙ የለዘዙ የአሸመር ቃላት የታጀለ ነው። ጸሐፊ ግልጥና የሚጽፍበትን ሰውም በገሃድ የሚናገር እንጂ 'አንዳንድ፤ የዘንድሮ፤ ምናምን . . .' የሚል መሆን የለበትም። አሸመር ራሱን መደበቅና ለሰውነው በቀጥታ ሳይሆን በዙሪያ ጥምጥም መናገር ነው። ይህ ክርስቲያናዊ አቀራረብ አይደለም። ከፈሩ አለመናገር ነው። ከደፈሩ ደግሞ በግልጽ መናገር ነው። ቃሉ እኮ ስሕተትንም ስሕተት ነው ለማለት እንድንደፍር ያደርገናል። ጠቅላላ አዝማሚያን እያነሱና እያወሱ መውቀስ አይቻልም ማለቱ አይደለም፤ ይቻላል። ይህኛው ግን ጠቅላላ አዝማሚያን የሚመለከት ሳይሆን ስሙ በተጠቀሰ በአንድ ሰው ላይ ያተኮረ ነው። ካተኮረ ደግሞ ከኑግ ጋር የተገኘ ሰሊጥን አብሮ መውቀጡ ከመስመር ያስወጣል፤ ትኩረትንም ያዘንፋል። ጅብ ትቶ ጅባ መደብደብ ትክክል አይደለም።

ለስነ መለኮት ቢሊ ግሬሃምን ምሳሌ አድርጎ ማቅረቡ ባያውቅ ይሆናል። ሚስተር ወይም ዶክተርን በጋሼ የመለወጡ ፈሊጥ ግልጽ አይደለም። ይህ ሰው ቢሊ ግሬሃም ሁኔታ የስነ መለኮት ትምህርትም የለውም። የመጀመሪያ ዲግሪው የስነ ሰብእ (አንትሮፖሎጂ) ትምህርት ነው። የስነ መለኮት ትምህርት አለመኖሩ ግን ውጤታማ አገልግሎቱን አልጋረደውም፤ አላደናቀፈውምም። አገራችንንም ጨምሮ፤ ወንጌልን በመላው ዓለም እስኪባል የሰበከ ሰው ነው። የአገልጋዩ መሠረታዊ ትምህርት መሠረታዊውንና ታሪካዊውን ክርስትናና ስነ መለኮት እስካልለቀቀ ድረስ ሰውየው የስነ መለኮት ሊቅ አለመሆን ለአገልግሎቱ ምንም እንቅፋት የለበትም። የቢሊ ግሬሃም ስነ መለኮት የነጠረ መሆኑ ከጻፋቸው ከ30 በላይ መጽሐፎቹ ውስጥ ይታያሉ። በተለይ በፈረንጆቹ በ70ዎቹ የጻፋቸውን ወደ 10 ያህሉን አዲስ ክርስቲያን በነበርኩባቸው በ80ዎቹና ከዚያ በኋላ ባሉት ዓመታት አንብቤአለሁ። ጤናማ ስነ መለኮትን የሚያንጸባርቁና የሚያስተላልፉ ናቸው። ቀደም ሲል እንደጠቀስኩት ስነ መለኮት መማር ብቻውን የማይፈይድ ሊሆን ይችላል፤ ባይችልም እያስገርምም። ለጤናማ መጽሐፍ ቅዱሣዊ ትምህርት ግን አስፈላጊነቱ በሌላ ከዚያ የወረደ ነገር የማይለወጥ ነው።

አየጠሱ እንዲያገቡብን ነው። ስነ መለኮታቸው ያልኩት አይወቁት እንጂ፤ ይግጥም ያ የሚለማመዱትና የማያለማምዱት ነገር ቅርጽ አልባ ይሁን እንጂ፤ 'ስነ መለኮት' ነው። ምንድርነው ሲባሉ የሚመልሱት መጽሐፍ ቅዱሳዊ የሚመስል ግን ልምምዳዊ ብቻ የሆነ መልስ አላቸው።

ይህ ነው ታዲያ አንዳንድ የአገሬን ሥነ መለኮታውያንና ግብረ ተከታዮቻቸውን ያስደነገጣቸው፣ የተባለው፦ ይህ የጓዳ ስልጠናቸውና ተመርቀው መውጣታቸው ነው። 'እነዚህ የጌታ ምርጦች ግን በጌታና በራሳቸው መንገድ ለምድሪቷ ኦዲስና እንግዳ በሆነ የኦዲስ ኪዳን አገልግሎት ጎልምሰው ብቅ ብቅ ማለት ጀመሩ።' የሚለው ነው። በጌታና በራሳቸው መንገድ እና ኦዲስና እንግዳ የሚሉትን ሐረጎች ብናጤን መንገዱ የራሳቸውም መሆኑን ያስተውሏል። በጌታ ወይስ በራሳቸው መንገድ? ወይስ በሁለቱም? ኦዲስና እንግዳ አገልግሎትም ምንም ነገር ሊሆን ስለሚችል ጉትጎታው ያለጥያቄ አገልግሎቱን መቀበል ብቻ መሆኑን ልብ ይሏል። ደግሞም፦ ኦዲስና እንግዳ ተብሎ የኦዲስ ኪዳን አገልግሎትም ተብሎአል። 'ይህ ነገር በኦዲስ ኪዳን ውስጥ አለ ወይስ የለም?' ብሎ መጠየቁ አግባብ ነው። ከኖረ ደግሞ ምኑን ኦዲስ ሆነው? ከሌላ ግን ኦዲስ ነው፤ ግን የኦዲስ ኪዳን ነው መባል የለበትም። የራሳቸው የሚለውን የስኬድ ይሆናል። ከራሳቸው ሌላ ምንጭ ሊኖር መቻሉም ወደ ጎን መደራግ የለበትም።

በገጋታና በራሳቸው መንገድ የሚያገለግሉ፤ ማንነታቸውን ከቲቪ ብቻ እንጂ ፊጽሞ የማያውቋቸው ቴሌቫዥኒያሊስት ሞግዚቶች ጡጥ እያማጉ ያሳደጋቸው፤ 'ቲዎሎጂ ቢቀርስ?' እየተባለ እንዲጻፍላቸው የሚከፍሉ አገልጋዮች ቢሠሩ ይህ ካላስደነገጠ ያስገርማል እንጂ ቢያስደነግጥና ቢያነጋግር ምን ይደንቃል? እንዲህ ያሉ ሰዎች ስነ መለኮት መሠዊያ ላይ ተደርጎ ሞት በፈረድበትና በ'ፍቅር' ስም ያለማንም ጠያቂና ያለ ምንም ተጠያቂነት ልጓሙ እንደተበጠሰ ፈረስ ደንገላሳ ቢሉ ደስታቸው ነው። ለብዙዎች አገልግሎት የሚመስለው ይህ የአገልግሎት ካባ የለበሰ ነገር የሥልጣን ማረጋገጫና የገንዘብ መሥሪያ መሆኑ እግረ መንገድም ቢሆን መነሣት የለበት ይመስለኛል።

በዚህ ዘመን ለገንዘብ ሲባል የማይደረግ ነገር እየመነመነ መጥቶአል። ስይጣን ደግሞ ሊሰጥ ዝግጁ ነው። የሚሰጠውንና ለሚሰጠው ነገር የሚጠይቀውን ዋጋ መዝና ማወቅ ግን ጥበብ ነው። ስይጣን ጌታን በ40 ቀናት በፈተነው ጊዜ የፈተነበትን የመጨረሻውን ፈተና እናስታውስ፤ ዲዩብሎስም ረጅም ወደ ሆነ ተራራ አውጥቶ የዓለምን መንግሥታት ሁሉ በቅጽበት አሳየው። ዲዩብሎስም፣ ይህ ሥልጣን ሁሉ ከብራቸውም ለአኔ ተሰጥቶአል ለምወደውም ለማንም እሰጠዋለሁና ለአንተ አሰጥሃለሁ፤ ስለዚህ አንተ በአኔ ፊት ብትሰግድ፣ ሁሉ ለአንተ ይሆናል አለው። ሉቃ. 4፥5-7። የዓለም መንግሥታትና ክብራቸው፣ ይህ ሥልጣናቸውንና ሃብታቸውን ይጨምራል። እነዚህ በእጁ ውስጥ ናቸው። ለሚወደው ለማንም መስጠት ይችላል፤ ለጌታ ሊሰጥ ተስፋ ሰጠው፣ ዋጋው ግን ስግደት ነበር። ስግደት ሥጋን ብቻ ሳይሆን ፈቃድም ነፍሱንም ማስገዛት ነው። ዓለምን ማትረፍና ነፍሱን ማጉደል ማለት ይህ ነው።

ዛሬ፦ ዳዊት ሞላልኝ እንዳለው፦ 'እግዚአብሔር እንጂ ደመወዝ አይችለኝም . . . የኔን ላይፍስታይል ደመወዝ አይችለውም' እያሉ ራሳቸውን ከቡጢኞችና ከኋሰኞች ደመወዝ በላይ እየሰቀሉ ያሉ አገልጋዮች በዙ።⁸ 'ኤልዛቤል ትፈጠፈጣለች' እያሉ ስሕተታቸውን የሚነግሯቸውን ጨምረው በመደዳ ደርድረው ሊሰቅሉ የሚሞክሩ ተነሡ። እነዚህ ራሳቸውን የላቀ ከፍታ ላይ ያደረጉ ሰባኪዎች ራሳቸውን

ካስቀመጡበት ከፍታ ተፈጥፍጠው እንዳይወድቁ እግዚአብሔር ይጠበቃቸው።

አገልግሎትን ገንዘባቸውና መኖሪያቸው አድርገው የጨበጡ አገልጋዮች ውግዘትን እና ገና ለገና ያስጠይቀኛል የሚሉትን ስነ መለኮታዊ ምርመራን የሚፈሩት ያለ ምክንያት አይደለም። ስነ መለኮትን የሚፈሩት ስነ መለኮት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት ነውና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት እንዲያስተምሩ ብቻ ሳይሆን መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኑሮ እንዲኖሩም ስለሚያስገድዳቸው ነው። መጽሐፍ ቅዱሳዊ ኑሮ ደግሞ ክርስቶስን መምሰል ነው። ጳውሎስን መስሎ ማገልገል ነው። ይህንን ተጠያቂነት ሊመነዝሩና ሊመዘብሩበት የፈለጉ አንዳንድ ስግብግቦች፣ ኢየሱስ የዘመኑን 'ዳዛይነር' ልብስ ይለብስ ነበር (ዕጣ የተጣጣሉበትን ልብሱን ማለታቸው ነው)፤ ሐዋ. 24፡26ን በመጥቀስ ደግሞ አገረ ዠፕው ፊልክስ ጉቦ እንዲሰጠው ከፊለገ ጳውሎስ የናጠጠ ሃብታም ነበረ ማለት ነው ይሉናል። ሲቀናጡና ዓለማቸውን ሲቀጩ፣ 'እኛም እንደ ኢየሱስና እንደ ጳውሎስ እየኖርን ነን ማለት ነው' ይሉናል። ጥሩ ኑሮ መኖር ከፋት የለበትም፤ ኑሮዬ ይበቃኛል ማለት ደግሞ ጥበብ ነው። ገንዘብ ከተጣበቁበት በቀላሉ የማይላቀቁት ሙጫ ነው። ገንዘብ ጥሩ አገልጋይ የመሆኑን ያህል መጥፎ ጌታም ነው። ስለዚህ ከገንዘብ ምንጫቸው የሚያላቅቃቸው የሚመስላቸውን ማናቸውንም ነገር ለመቃወም ቢቆሙና ቢያስለፍፉም አይደላቸውም። ስነ መለኮት ትምህርታቸውን፣ ትምህርታቸው ደግሞ ኑሮላቸውን የሚነኩ ከሆነ ገና ከጅምሩ ሊከላከሉ ቢፈልጉ አይኖኑቸውም።

ወደ ልምምዶቹ ለመመለስ፤ እነዚህ 'አትራፊ' እና አክሳሪ ልምምዶች እንደ ፋሽን ቆይተው እንደገና ተመልሰው ይመጣሉ። ለምሳሌ፤ አንሞትም የሚሉ ሰዎች ነበሩ፤ ዛሬም ሊመጡ ሞክረዋል። ሰይጣንን በፊስም፤ በግሳትም፤ በትውከትም ሊያስወጡ የሚሞክሩ ነበሩ፤ አሁንም ታይተዋል፤ ቋቋ እያሉ በላስቲክ ወረቀት ሲያስታውኩ ይህን ቀፋፊ ትእይንት የኛዎቹ 'ነቢያት' በካሜራ እያስቀረጹ ያሰራጩታል።

ቴሌቫዥኖሊሰቶቹ የመሐረብ ቁራጭ በርሳችሁ ውስጥ አድርጉ፤ ይህ በኛና በናንተ መካከል የሚደረግ የንክኪ ቃል ኪዳን ነው እያሉ የመሸጥ ንግድ የጀመሩት ከ30ና 40 ዓመታት በፊት ነው። እኛን ትኩስና አዲስ ፈሊጥ ነው። የሚሸጠው ውኃውና የጸሎት ዘይቱ በትንንሽ ቢልቃጥ፤ እስከረጥቶው፤ ዘር ብለው በትንንሽ ፖስታ እያሸጉ የሚሸጡት ጥራጥሬ ናቸው። የሰናፍጭ ዘር በጣም የተለመደው ነው። ሌላም ብዙ ይሸጣሉ። ሁሉም ገንዘብ ማግኛ ነው። አገልጋይ ራሱን ለገንዘብ ከሸጠ በኋላ ሌላ ሽቀጥ መሸጥ አይከብደውም።

አንዳንዱ የገንዘብ መሥሪያ አመል የማይለቅ ነው። አሚሪካዊው ቴሌቪዥኖሊስት ጄም ቤከር 45 ዓመት ተፈርዶበት 5ቱን ብቻ ታስሮ ከወጣ በኋላ ተሳስቼ ነበር ብሎ ተናዝዞ ተሳስቼ ነበር (I Was Wrong) የሚል መጽሐፍም ጽፎ ነበር። እውነተኛ ንስሐና እውነተኛ የመመለስ ምስክርነት ነበር። ምስክርነቱን በአንድ መጽሐፍ ውስጥ ጽፎአለሁ።⁹ ዛሬ ግን የዱርው ልማድ አልለቅ ብሎት ይመስላል፤ 'የዓለም መጨረሻ ብስኩት' እና 'የመከራው ዘመን እህል' የሚባሉ እና ሌሎችም በዓለም መጨረሻ (በሰባቱ የመከራ ዓመታት) የሚኖሩ ሰዎች የሚበሉትን ምግብና ቁሳቁስ በሳጥን በሳጥን እያደረገ ከ250 እስከ 3ሺህ ዶላር እየሸጠ ይገኛል። አርጌ አባዜ ቶሎ አይለቅም፤ ወይም ለቆ አይለቅም።

ልምዎዶቹ ከመረዎቹ የገንዘብ ምኞትና አፍቅሮተ ንዋይ ጋር የተቆራኙ መሆኑ መረሳት የለበትም። የኔን ላይፍስታይል ደመወዝ አይቸለውም ከተባለ፡ ከዚያ ላይፍስታይል የንደለ ነገር እንዳይኖር ጫናው በምእመናን

⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=jbuhm5BAjhY>

⁹ መጽሐፍ ቅዱስና የአፈታት ሰሕተቶች፣ ገጽ 201-207።

ላይ እየጨመረ አዳዲስ መምጠጫዎችም እየተፈበረኩ ነገሩ ይቀጥላል። ግልጽነትና ተቆጣጣሪ አካል በሌለበት እነዚህ ሰዎች የመንግሥት ወይም የውጪ ጠያቂና ተቆጣጣሪ እጅ ወደ ቤተ ክርስቲያን እንዲገባ እየለመኑና እየተጣሩ ናቸው። ደግሞም ይህ ሊሆን ጊዜው ይመስላል። መታወቅና መስተዋል ያለበት ጉዳይ ይህ አገልግሎትን የተላበሰ ንግድ መሆኑ ነው። አገልግሎትን የተላበሰ ጥሬ ንግድ። ዛሬ በስልክና በኢሜይል ትንቢት የሚሸጡ ሐሳውያንም በዝተዋል። ሸቀጡ በየጊዜው ተለዋዋጭ ነው። እግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያኑን ከለምደኛ ተኩላዎች ይጠብቅ።

በዚህ ሰሞን በአንዳንድ ሥነ መለኮታዊና አማካኝነት የተሰጠው የፎቶቡ በይነ መረብ ሀሳብ ቤተክርስቲያን ወደ እርስ በእርስ መንፈሳዊ ጦርነት ውስጥ አንድነትን ምክንያት ነው አላለሁ። ለምሳሌ ወንድም ማሙሻ በወቅቱ የተነሳውን የኢትዮጵያ ትንቢታዊ ጉብኝት አቅሉን ባጣ የሰሜት ግለት ሲተነትን ተመልክተዋል። ከዚህ የተነሳ ብዙዎች ክርስቲያን ማህበረሰባችን «ወንድም ማሙሻ ነቢያቶችን ተቃወማቸው ... ስለዚህ የሚሊኒየሙ የቡሽሪ ኮንፈራንስና በየክፍላቱ አገሩ የተነሱት ነቢያትም ጭምር ከሰይጣን ናቸው» የሚል ድምዳሜ ላይ ሊደርስ ይገደዳል። ምክንያቱም እውቁ የእኛ አገር ቤተክርስቲያን አባማ ተናግሯልና። . . . ክርስቲያን ንግግር አዋቂነት ወይም ክርስቲያን አባማይዝም አካሄድ አሁን በኢትዮጵያ ምድር ላይ የመጣውን የመንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ ጭላንጭል ፈጽሞ መሸፈን አይቻልም። እንቅስቃሴው ገና በምልክት ደረጃ ያለ ነው። ገና ሊመጣ ያለ የከባድ ደመና ድምጽ አለ። . . . ከዚህ ቀደም በምድራችን ኢትዮጵያ በ80ዎቹ መጨረሻ አካባቢ - አስገራሚ የመንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ ተነስቶ እንደነበር ይታወሳል። በወቅቱ የተነሳውን መንፈሳዊ ብልጭታ ልክ እንደዛሬው ዘመን ያሉት «ንግግር አዋቂዎች» ያለርህራሄ እንቅስቃሴውን በቃላት ውርጅቢኝ እንዳደከሙት ትዝ ይለናል። የመንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴው ዋነኞች የነበሩት እነ ሐዋርያው ዘውዴ ገሚሶቹ ወደ ሩቅ ላይመለሱ ነጉደዋል። በሐዋርያው ዘውዴ ላይ የተቀጣጠለውን ታሪክ ቀያሪ የመንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ ለምሳሌ የኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያን በሙላት ተቀብላ ቢሆን ኖሮ ይኼ ያህል የዛሬዋ ኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ታሪክ እንዴት ያለ መንፈሳዊ ውብ ገጽታ ይኖራት ነበር!

'እነ ሐዋርያው ዘውዴ ገሚሶቹ ወደ ሩቅ ላይመለሱ ነጉደዋል' ብሎ ያንን እንቅስቃሴ የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን በሙላት ተቀብላ ቢሆን ኖሮ ዛሬ መጥቃ ሰማይ ጉያ የደረሰች ትሆን እንደነበር መናገር እርስ በርስ የተቃቃረ ነገር ነው። ወደ ሩቅ ላይመለሱ ነጉደዋል ከተባሉት ሰዎች ጋር አብራ ወደማትመለስበት ነጉዳ ቢሆንም ኖሮ የሚለው አሳብ ከቶም አልተስተዋለም! ያለዚያም እነዚያን ወደማይመለሱበት እንዲነጉዱ ያደረጉት ንግግር አዋቂዎቹ ስነ መለኮታዊና ናቸው መባሉ ነው። ከሱ ይህንን ይመስላል። ዛሬም ሊሆን የሚችለው እኮ ይህ ነው። 'ስነ መለኮት ቢቀርስ?' ማለት እነዚህን የቴሌቪዥኒዲስት ጡጦኞች ተቀብለን ወዳደረሱን እንሂድ ነው ጉትጎታው። እርግጠኛ ነኝ ከ10 ዓመታት በኋላ ወደኋላ ዘወር ብለን ታሪካችንን ማየት ብንችል ማን ነጉደና አንጉዶ፣ ማን ደግሞ በበታው ቆሞ በበታቸው እንዲቆሙ እንደረዳ እናስተውላለን። የዛሬዎቹ ነቢያት ያለፉት የነገሩት 'ሐዋርያት' እንደነገዱት ያለ ነገር እያደረጉ መሆንና አለመሆናቸው ተመዝግቦ ነው ስነ መለኮት ይቅር የተባለው?

'የኛ አገር ቤተ ክርስቲያን አባማ' እና 'ክርስቲያን አባማይዝም' ማለት ምን ማለት ይሆን? 'ወይም' ተብሎ ከፊቱ የተቀመጠው ሐረግ ክርስቲያን ንግግር አዋቂነት ስለሆነ ክርስቲያን አባማይዝም ክርስቲያን ንግግር አዋቂነት ማለት ይሆን? መቼም ጸሐፊው የጻፈው 'ሐተታ' በዓለም ሁሉ እንዲሰራጭ የተበተነ ነውና ቃሉ የተለመደ ሳይሆን አይቀርም። Urban Dictionary አባማይዝምን እንዲህ ይተረጉመዋል፤ Obamaism: superficially critical of some unseemly aspect of the political process without necessarily forswearing the practice itself. በአማርኛ፤ አባማይዝም የፖለቲካ ቃል ሆኖ አንድ ያልተለመደ የፖለቲካ ሂደትን ወይም ድርጊትን በግልጽ በአደባባይ

ሳይነቅፉ ላይ ላየን በስሱ መውቀስ ነው። እዚህ ላይ የተከሰሰው ሰባኪ ማሙሻ ዘመነኛውን ጥንቆላዊ 'አገልግሎት' በአባማይዝም አካሄድ ሳይነቅፍ በስሱ ነው የሸነገለውና የወቀሰው? ወይስ ጸሐፊው እንዳለው በስሜት ግለት እየተነተነ ነው የነቀፈው? ተንትኖ መንቀፍና አባማይዝም አንድ ላይ አይሄዱምና እነዚህን ጥያቄዎች ጸሐፊው ለራሱ ሲመልሰው የተሳሳተበትን መልስና የአባማይዝምን ትክክለኛ ትርጉም ያገኛል ብዬ እገምታለሁ።

የመኑትንም እነዚህ ምልክቶች ይከተሉአቸዋል፤ በስሜ አጋንንትን ያወጣሉ፤ በአዲስ ቋንቋ ይናገራሉ፤ እባቦችን ይይዛሉ፤ የሚገድልም ነገር ቢጠጡ አይጎዳቸውም፤ እጃቸውን በድውዮች ላይ ይጭናሉ እነርሱም ይድናሉ (ማር 16:17-18)። በአብዛኛዎቹ አብያተ ክርስቲያናት ዘንድ ንግግር አዋቂነትና ተናጋሪነት ይመለከታል እንጂ ተግባራዊ የአዲስ ኪዳን የአገልግሎት ገጽታ እምብዛም ሲታይ አይስተዋልም። እግዚአብሔር ምህረቱን አግኝቶ አሁን የምናያቸው ብላቴና የጌታ ባሪያዎች በትንቢት መንፈስና በተአምራት አገልግሎት ቢገለጹ ምነው ንዳዳችን ጨመረ? . . . አንተ ወገኔ ቅዱስ ቃሉን በመርህ ደረጃ ታስተምር ይሆናል፤ እነርሱ ግን ቅዱስ ቃሉን በተግባር ያሳየሃል። . . . ለምሳሌ ወንድማችን ማሙሻ ሲያስተምር ከእርሱ ትምህርት ክርስቲያናዊ የአኗኗር መርህን መምዘዝ ይቻላል። ለዛውም አስገራሚ የህይወት መርህ። ጉባኤ ፊት ሲጸልይ ግን አንዳች ለውጥ ላያመጣ ይችላል። አሁን የተነሱት የጌታ ባሪያዎች ግን በከፊታቸው አንደበታቸው ሲናገሩም ሆነ ሲወልዱ ቅጽበታዊ ለውጥ በጉባኤ መካከል ሲሆን አይተናል። ታዲያ እነርሱን በአንደበት መርዝ ፈጅተን በአማላይ የቃል ስብከት ብቻ ሕዝበ ክርስቲያኑ የምድር ኑሮውን ይዝለቅን? በውኑ የክርስቶስ ቤተክርስቲያን የአምስቱ መድበለ ፀጋ መናኸሪያ አይደለችም? እርሱም አንዳንዶቹ ሐዋርያት፣ ሌሎቹም ነቢያት፣ ሌሎቹም ወንጌልን ሰባኪዎች፣ ሌሎቹም እረኞችና አስተማሪዎች እንዲሆኑ ስጦ (ኤፌ. 4:11)።

ማር. 16:17-18 መጠቀሱ የሰዎቹን ትክክለኛነት ለማሳየት ነው። ምልክቶቹም ከጥቅስ ቀጥሎ የተጠቀሰው የተግባራዊ አገልግሎት መለያ ተደርገው ነው። ከነዚህ ምልክቶች መታወቂያቸው አድርገው ያልተለመዱትን እባብ መያዝና መርዝ መጣትን ይለማመዱ የነበሩ ሰዎችም ኖረው ያውቃሉ። እየተነደፉም እየሞቱም። ከዚህ በፊት በጻፍኩት ሌላ መጽሐፍ ይህንን በስፋት ጠቅሼአለሁ።¹⁰ ምልክቶችን የማንነታቸው መለኪያና መለዩ አድርገው ሰዎች ሲገለገሉ በቀላሉ ሊስቱና ሊጠፉ ይችላሉ። ጌታ ምልክቶችን ያደርግ ነበር። ምልክቶቹ ግን የታይታ አልነበሩም። ለምልክት ፈላጊዎች ግን ምልክት ሳይሆን ጠንካራ ምላሽ ነበር የሰጠው፤ ከፋና አመንዝራ ትውልድ ምልክት ይሻል፤ ማቴ. 12:39፤ 16:4፤ ሉቃ. 11:29። ስለ መጨረሻው ዘመን ሲናገርም በማቴ 24:24 ሐሰተኞች ክርስቶስና ሐሰተኞች ነቢያት ይነሣሉና። ቢቻላቸውስ የተመረጡትን እንኳ እስኪያስቱ ድረስ ታላላቅ ምልክትና ድንቅ ያሳያሉ ይላል። ማር. 13:22ም ይህን ይደግማል። ምልክትና ድንቅን ማሳደድ ነፃ፤ የከፋና አመንዝራ ትውልድ እንዲሁም 2ኛ፣ የመጨረሻው ዘመን ምልክት ነው።

ቤተ ክርስቲያን የአምስቱ ስጦታዎች (በጸሐፊው ቋንቋ መድበለ ጸጋ) ተገልጋይ በእርግጥ ናት። እነዚህ ስጦታዎች ለአካሉ የተሰጡ ሰዎች ናቸው እንጂ ጸጋዎች ወይም የጸጋ መድብሎች አይደሉም። አንዳንዶች እነዚህን አምስቱን ለብቻ አውጥተው 'ቢሮ' ብሎ በመሰየም ልዩ ትኩረት ይጭኑባቸዋል። አንድ ቡድን የነቢያት ቢሮ ብሎ ቢሮ ከፍቶም ነቢያት መቀባት ጀምሮአል። እነዚህ ስጦታዎች በሌሎች ክፍሎች ከተዘረዘሩት የተለየ ክብደት ሊጨመርባቸው አይገባም። በኤፌ. 4:11 የተጠቀሱት የነዚህ ስጦታነታቸውና የተግባራቸው ግብ በኤፌ. 4:12-14 ተጽፎአል። ከተጠቀሱት ከነዚህ አምስቱ አንዱ አስተማሪ ነው። አስተማሪ

10 መንፈስ ቅዱስና ካሪዝማዊ ቀውሶች፤ ገጽ 180-184።

ያስተምራል፤ የሚያስተምረው ደግሞ ትምህርት ነው። አስተማሪን እያደነቁ ትምህርትን መናቅና ማንኳሰስ አይጎዳኙም።

በኤፌ. 4፡14 በትምህርት ነፋስ የሚፍገመገሙ ሕፃናት እንዳንሆንም በግልጽ የሚናገረው እዚህ ነው። ይህ ትምህርት የሚለውን ቃል በአዲስ ኪዳን በወንጌላት ውስጥ ሁለቱ በማቴ. 15፡9 እና ማር. 7፡7 የሰው ትምህርት እያስተማሩ በከንቱ የሚያመልኩ ሰዎችን ሲናገር የቀሩት በሙሉ በጳውሎስ መልእክቶች ውስጥ ነው የሚገኙት፤ ሮሜ 12፡7፤ 15፡4፤ ኤፌ. 4፡14፤ ቆላ. 2፡22። ከዚህ የተረፉት በሙሉ ደግሞ ለጢሞቴዎስ እና ለቲቶ በተላኩት መልእክቶች ውስጥ ነው የተከማቹት፤ 1ጢሞ. 1፡10፤ 4፡1፤ 6፡13፤ 16፤ 5፡17፤ 6፡1፤ 3፤ 2ጢሞ. 3፡10፤ 16፤ 4፡3፤ ቲቶ 1፡9፤ 2፡1፤ 7፡10። ጢሞቴዎስና ቲቶ አገልጋዮች ናቸው፤ የስሕተት ትምህርትንም ማሳወቅና ማስጠንቀቅ ይችሉ ዘንድ ለራሳቸውም መማር ሌላውንም ማስተማር ይህ ተገቢያቸው ነው። ከመጨረሻው ዘመን ምልክቶች ሌላው የኢጋንትን ትምህርትና ልዩ ትምህርትን ማድመጥና ሕይወት የሚገኝበትን ትምህርት ደግሞ አለመታገስ ነው።

ጳውሎስ ጢሞቴዎስን፣ ለራሱም ለትምህርትህ ተጠንቀቅ። በእነዚህም ጽና፤ ይህን ብታደርግ፤ ራሱንም የሚሰሙህንም ታድናለህና። (1ጢሞ. 4፡16) አለው እንጂ ትምህርት ቢቀርስ የሚል አሳብ እንዲያስብም አላመለከተም። ስለ ትምህርት አንድ ሦስቱን ጥቅሶቹን ብቻ እንይ፤ መንፈስ ግን በግልጽ፤ በኋለኞች ዘመናት እንዳንዶች የሚያስቱ መናፍሰትንና በውሸተኞች ግብዝነት የተሰጠውን የኢጋንትን ትምህርት እያደመጡ፤ ሃይማኖትን ይከዳሉ ይላል፤ 1ጢሞ. 4፡1። እነዚህን አስተምርና ምክር። ማንም ልዩ ትምህርት የሚያስተምር ከጌታችንም ከኢየሱስ ክርስቶስ በሆነው ጤናማ ቃልና እግዚአብሔርን ለመምሰል በሚሰማማ ትምህርት የማይጠጋ ቢሆን፤ በትዕቢት ተነፍቶአል አንዳችም አያውቅም። ነገር ግን ምርመራን በቃልም መዋጋትን እንደ በሽተኛ ይናፍቃል፤ ከእነዚህም ቅንዓትና ክርክር ስድብም ክፉ አሳብም እርስ በርስ መናደድም ይወጣሉ። አእምሮአቸውም በጠፋባቸው እውነትንም በተቀሙ፤ እግዚአብሔርን መምሰል ማትረፈያ የሚሆን በመሰላቸው ሰዎች ይገኛሉ። እንደነዚህ ካሉት ራቅ። 1ጢሞ. 6፡3-5። ሕይወት የሚገኝበትን ትምህርት የማይታገሙበት ዘመን ይመጣልና፤ ነገር ግን ጀርታቸውን የሚያሳክስ ስለ ሆነ፤ እንደ ገዛ ምኞታቸው ለራሳቸው አስተማሪዎችን ያከማቻሉ። 2ጢሞ. 4፡3።

'ሲያስተምር ክርስቲያኖዊ የአኗኗር መርህ መምዘዝ ይቻላል... ሲጸልይ ግን ለውጥ ላያመጣ ይችላል' ይላል ጸሐፊው ስለ ሰባኪው ሲናገር። እየተቃረኑ የተነጻጸሩትን ነገሮች ልብ እንበል። ከቃሉ ትምህርት የሕይወት ለውጥ መቅሰም ተንቆ ምልክቶች የሚታይባቸው ጸሎቶች ግን ተደፋፍረዋል። ይህ ልምዶችንና ምልክቶችን ከትምህርት በላይ ማድረግ ነው። መስተዋል ያለበት የትምህርቶቹ ንቀትና የምልክቶቹ ልቀት ለአደጋ አሳልፎ የሚሰጥ መሆኑ ነው። ምልክቶችን በትምህርት መፈተሽ ይቻላል። ትምህርትን ግን በምልክት መፈተሽ አይቻልም። ሰይጣን ውሸታም ምልክቶችና ተአምራትን ሊሠራ ይችላል፤ ጤናማ ትምህርትን ግን ሊያቀርብ አይችልም። በምልክት እየተደገፈ የሚቆም እምነት ደግሞ እምነት አይደለም። እምነት የማይታየውን የሚያስረዳና ተስፋ የሚደረገውን የሚያስጨብጥ ነው፤ ዕብ. 11፡1። ምልክት ባለበት እምነት የሚገዝፍ ይመስለን ይሆናል። አይደለም፤ እንዲያውም ምልክት ባለበት እምነት አይኖርም። ምልክት እምነት ሊከተል ይችላል እንጂ እምነት ምልክትን አይከተልም። አይተው የሚያምኑ ብዙዓን አይደሉም።

አንድ የማይካድ ነገር ቢኖር በአዲስ ኪዳን የእግዚአብሔር ልብ እጅግ ደስ የሚሰኘው በእምነት የሆነ መዳን ነው። ሺህ ምልክትና እልፍ ድንቅ ሆኖሎት ወደ ጌታ መንግስት ከፈለሰ አንድ አማኝ ይልቅ ቃሉን ሰምቶ በእምነት ወደ መንግስቱ የመጣ አንድ አማኝ የእግዚአብሔርን ልብ ደስ ያስኛል «ያለ እምነትም ደስ ማለኝት አይቻልም፤ ወደ እግዚአብሔር የሚደርስ

እግዚአብሔር እንዳለ ለሚፈልጉትም ዋጋ እንዲሰጥ ያምን ዘንድ ያስፈልገዋልና» ሲል ቅዱስ ቃሉ እንደሚናገረው (ዕብ 11:6)።

ጽሑፉ እዚህ ላይ መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እምነት የሚናገረውን እውነት የሚጋራ ይመስላል። ትክክለኛ እምነት ቃሉን ሰምቶ ማመን መሆኑን የሚያምን ይመስላል። በዚህም ከሚወቅሰው ሰባኪ ጋር የሚሰማማ ይመስላል። ተመልሶ ግን ይህ እምነት ከአገራችን መጥፋቱንና በመጥፋቱም ምክንያትና በመውደቃችንም ምክንያት ነቢያትና ተአምራት በመካከላችን መፍሰስ ኖረባቸው ይላል። 'ቲዎሎጂ ቢቀርስ?'

ያ እምነት ዛሬ በኢትዮጵያውያን አማኞች ዘንድ ጠፍቷል። ስለዚህ እግዚአብሔር በአብያተክርስቲያናት መካከል ስለጠፋው የእምነት መላላት ነቢያቶቹን ወደ ምድራችን ይልክ ዘንድ ተገደደ። በአጭር ቃል በምድራችን ላይ የነቢያት እስከ ድንቅና ተአምራቶቻቸው በመካከላችን መብዛትና መንሰራፋት የውድቀታችን ምልክት እንደሆነ አናስተውላለን። ... አሁን ግን የኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት የእምነት አቅማቸው ላልቷል። ስለዚህ በምድሪቷ ውስጥ እግዚአብሔር እምነታቸው ለወደቀባቸው አብያተ ክርስቲያናት የማንቁያ ደውል በነቢያቱ አማካኝነት ድንቅና ምልክትን እያደረገ ማሰማት ወሰነ። ይህ የኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት ከሠራዊት ጌታ ከእግዚአብሔር ዘንድ የሆነ የመጨረሻ የእምነት ማርሻል ስትራቴጂ ነው። ምዕመን ሁሉ እምነቱ ላልቷል፤ መሪ ሁሉ እምነቱ ጠፍቷል። አማኙ እምነቱ የላላበት ምክንያት የእምነት ምሳሌ የሚሆን የቤተሰቢያን መሪ በማጣቱ ነው። ... እምነት የሚባለው መጽሐፍ ቅዱስ ጉዳይ የዛሬ ምዕመን እምብዛም አይገባውም። ስለዚህ እግዚአብሔር እምላክ በእያሌ ነቢያቶቹ አማካኝነት በህዝቦቹ መካከል የእምነት ማቀጣጠያ ይሆን ዘንድ ድንቅና ምልክቶችን ማድረግ ጀመረ። አብያተ ክርስቲያናት በዚህ ጊዜ እጅግ ተደናገጡ። የሚይዙትንና የሚጨብጡትን አጡ። ይህ መንፈሳዊ ወረራ ድንገት በምችት ቀጠናቸው ተኝተው ሳለ ተፈፀመባቸዋልና። ከዚህ የተነሳ አንዳንዶች «ስም መጥራት ምን ይሰራል ... » እየሉ ማሄስ ጀመሩ። ...

ስም እየጠሩ 'ስም መጥራት ምን ይሠራል?' ማለት ከራስ ጋር ድብብቆሽ ነው። ስለ ኢትዮጵያ አማኞችና መሪዎች የእምነት መላላት፤ መጥፋት፤ መውደቅ፤ እንዲህ በጥቅሉ የ20 ሚሊዮን ወንጌላውያን አማኞችንና መሪዎቻቸውን እምነት መንቀፍና ያልተጠና የችኮላ ድምዳሜ በጣሙን ያስተዛዝባል። እግዚአብሔርን እንደ ሰው አድርጎ ምልክቶችን ለማድረግ በሰዎች ሁኔታ ይገደዳል፤ ይምመራል ማለትም፤ 'ስነ መለኮት ቢቀርስ?' ከሚል ሰው ብቻ እንጂ ከሌላ የማይጠበቅ ስሕተት ነው። በዘላለም ዕቅዱ ውስጥ የሌለውን፤ ያላሰበውን ድንገተኛ ነገር በድንገት ተነሥቶ ይሠራል ማለት ይህን ዘላለማዊ፤ ሁሉን አቀፍና ሁሉን ቻይ ሉዓላዊ አምላክ አለማወቅ ነው። በሐዋርያት ዘመን ድንቆችና ምልክቶች የተደረጉት ከእምነት መላላትና ከውድቀት የተነሣ አለመሆኑ ግልጽ ነው። እግዚአብሔር ነቢያትን የሚልከው የመጀመሪያው አማራጭ ሳይሠራ ሲቀር ሁለተኛ አማራጭ አድርጎ አይደለም።

'እምነት የሚባለው መጽሐፍ ቅዱስ ጉዳይ የዛሬ ምዕመን እምብዛም አይገባውም' የሚለው አሳብ 'ቲዎሎጂ ቢቀርስ?' የሚለውን የጠቅላላውን ጽሑፍ ዋና አሳብ የሚያደምቅ አሳብ ይመስላል። የዛሬ ምዕመን እምነት ካልገባው፤ እምነት ደግሞ ከመስማት፤ መስማትም በእግዚአብሔር ቃል ከሆነ ለነዚህ ሰዎች ምን መደረግ አለበት? የጸሐፊው መልስ፤ የእምነት ማቀጣጠያ ድንቅና ምልክት የሚል ነው። እምነት የለም፤ እምነት አይገባቸውም። ግን መቀጣጠል ያለበት ነገር አለ። ያም እምነት ነው። እምነት የለም። ደግሞም እምነት አለ። ማቀጣጠያው ድንቅና ምልክት ነው። ይህ ግራ ገብ ግጭት ነው።

በዘመኔቱ የኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት ላይ እየመጣ ያለው የከባድ ደመና ድምጽ በጊዜና በቅዱስ ቃሉ እስኪፈትን ድረስ ለፈጠነ ሂስ መቻኮል ከቤተክርስቲያን ታሪክ ተወቃሽነት አያድንም። ... እነርሱ ፈጽሞ ከሰይጣን ናቸው እያልን በሥነመለኮት ሎጂክ ከመተቸት ይልቅ አስቀድመን እግዚአብሔር በመካከላችን ስለምን ሊያንሰራፋቸው ቻለ ብለን አስቀድመን

ማሰቡ ጥበብ ነው። . . . አያሌ የሥነመለኮት ግንዛቤ የአረፍ ጭንቅላት ውጤት ነው እንጂ የመንፈስ ቅዱስ ወቅታዊ የልብ ትርታ አይደለም።

ሊኖረው ገና የአዲስ ኪዳንን የእምነት ቅርጽ ለመያዝ በጉዞ ላይ ነው። አብያተ ክርስቲያናት በይስሙላ በአንድ ማህበር ውስጥ ተደራጁ እንጂ ወጥ የሆነ የክርስትና አስተምሮ የላቸውም።

በጊዜና በቅዱስ ቃሉ እስኪፈተን ለሂስ መቻላል እና በስነ መለኮት ሎጂክ መተቸት ይቁም! አቤት ሒስ ሲያስፈራ! ክርስቲያናዊ ወይም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ሒስ እኮ በቅዱስ ቃሉ መፈተንና መፈተሽን የያዘ ሂደት ነው። አንዳንድ ስሕተቶች ተፈትሸው፤ አንዳንዶች ደግሞ ሳይፈተሹም ስሕተትነታቸው ይታወቃል። በቅዱስ ቃሉ መፈተን ማለት ቃሉ ስለነዚህ ሰዎችና ድርጊቶች የሚናገረውን ገልጦ መስበክም እኮ ነው። የሰዎቹን ትምህርት፣ ድርጊት፣ ኑሮና ፍሬ በቃሉ ትምህርት መፈተሽ እኮ ነው። እንዲህ ተገልጦ ካልተሰበከ መፈተን ማለት ምን ሊሆን ነው? ፈታኛስ ማን ነው? አማኙ ሁሉና መሪዎቹ ሁሉ እምነታቸው የላላ፣ የጠፋ፣ የወደቀ ነው ከተባሉ መልእክ ወርዶ እስኪናገር ወይም ሌላ ሱፐር ሼፐርድ እና ሱፐር ሐዋርያ (የአሁኑ የትልልቆቹ ሐዋርያት አዲስ መጠሪያ ነው) መጥቶ እንዲያረጋግጥ ሊደረግ ነው? ቃሉን መስበክ እኮ ፍተሻም ነው። ፍተሻም ሒስ ነው። ቃሉ ደግሞ አለመሰበክ የለበትም። ወይም ለመሸንገል እየተቆነጸለ መሰበክም የለበትም።

አፍሪካና ኢትዮጵያ ውስጥ የተነሱት <<ነቢያት>> ውሾች ናቸው የሚለው አባባሉ ፈጽሞ ተገቢ አይደለም። እንዲህ ያለው አባባል የነጮች አስተምህሮ ነው። . . . መቼም ወንድም ማሙሻ ውሾች የሚለውን ቃል ከመጽሐፍ ቅዱስ ጠቅሶ እንዳልተናገረ እናገርለታለሁ። ምክንያቱም መጽሐፍ ቅዱስ ውሾች የሚለው ፈሪሳውያንን ነው።

የነጮች አስተምህሮ የተባለው ጸሐፊው የጠቀሳቸው የናይጄሪያ ደራሲዎች (አፔቤ እና ሾዩንካ) አሳብና የእግዚአብሔር ቃል አይገናኙም። የጸሐፊው ሌላ ያገጠጠ ስሕተት፤ ቃሉ ውሾች የሚለው ፈሪሳውያንን ነው የሚለው ነው። የት ቦታ ነው አዲስ ኪዳን ፈሪሳውያንን ውሾች ያለው? መጽሐፍ ቅዱስን ያለማወቅና በጥንቃቄ ያለማንበብ አባዜ እንዲህ ያለ አጉል ማጥ ውስጥ ይከትታል። በአዲስ ኪዳን ከሉቃ 16፡21 እና ምናልባት ማቴ. 7፡6፤ በቀር ውሻ የሚለው ቃል ስለ ውሻ አይናገርም። ስለ ፈሪሳውያንም ፈጽሞ አይናገርም። በ2ጴጥ. 2፡22 ወደ ትፋት ስለመመለስ ይናገራል። ውሻ የተፋውን መልሶ ይበላል። ከዓለም ከወጡ በኋላ ዓለምንና ዓለማዊነትን የሚያጣጥሙ ሰዎች ውሻ ቢባሉ ትክክል ነው። ዛሬ በክርስትና ስም እየገነዱ ዓለማዊ ኑሮ የሚኖሩ ሰዎች ውሾች ቢባሉ ቃሉ የሚለውን ማለት ነው። ከዚህ በተረፈ ግን ውሻ የሚለው ቃል የሐሰት አስተማሪዎችን ነገው የሚናገረው። በፊል. 3፡2 እና ራእ. 22፡15 ውሾች የሚለው ቃል ሐሰተኛ አስተማሪዎችንና ነቢያትን ወይም አሳዥነትን የተመለከተ ነው። ፊል. 3፡2 ላይ ያለው ቃል አይሁድን ሊናገር ይችላል፤ እነዚህ አይሁዳውያንም፣ ከአይሁዳውያንም ፈሪሳውያን ሊሆኑ ይችላሉ። ግን አይሁዳዊነት ሳይሆን አሳዥነታቸው ነው ጎልቶ የተነገረው። አሳዥነትና ሐሰተኛነት ውሾች ሊባሉ ይችላሉ፤ ቢባሉ ይህ የስድብ ቃል ሳይሆን ባህርያቸውን መግለጥ ነው። ስለዚህ ሐሰተኞችን ውሾች ያለው የነጮች አስተምህሮ ሳይሆን የእግዚአብሔር ቃል ራሱ ነው። የነጮች አስተምህሮና የቅኝ ገዢነት መንፈስ መጽሀፍ ቅዱስንና መጽሐፍ ቅዱሳዊ አስተምህሮን እንዲያቀልመው መፍቀድም የለብንም። 'ውሾች የሚለውን ቃል ከመጽሐፍ ቅዱስ ጠቅሶ እንዳልተናገረ እናገርለታለሁ' ብሎ ላላስተዋሉት ነገር የስሕተት ዋስ መሆን ለማያውቁት ነገር መስካሪ መሆን ነው። እንዲህ ፈጥኖ ከመጻፍ በፊት ቃሉ የሚገኝባቸውን ቦታዎች ከጥቅስ ማውጫ ወይም ከጉግል ጎልጉሎ አውጥቶ በማየትም እኮ ከስሕተት መጠበቅ ይቻል ነበር።

ወንድም ማሙሻ ኢትዮጵያ የቆየ መንፈሳዊ ድንግልና አላት ሲልም ተናግሯል። መቼም የፕሮቴስታንት ሃይማኖት ኢትዮጵያ ውስጥ ትክክለኛ ቅርጽ ይዞ ከቆየ ሃምሳ ዓመት አይሞላውም። መንፈሳዊ ድንግልና የሚባለው ለየትኛው የሃይማኖት ዘውግ ነው? ለኦርቶዶክስ ነው? ወንድም ማሙሻ ይህንን የተናገረው በእርግጠኝነት ለፕሮቴስታንቱ የሃይማኖት ዘውግ ነው። ፕሮቴስታንት እምነት በኢትዮጵያ ውስጥ እንኳን መንፈሳዊ ድንግልና

መንፈሳዊ ድንግልና የተባለውን ልዩ ትርጉም ከኖረው ሰባኪው ቢያብራራው ይሻላል። ስብከቱ ግን ለማንም ወንጌላዊ ክርስቲያን በመጠኑ ግልጽ ይመስለኛል። ከስብከቱ እንደተረዳሁት አንድ ገጽታው የአገራችን ወንጌላዊ ክርስትና ከአፍሪቃዊው የጎበዝ አለቃ አመራር መልክ ጋር ያልተቆራኘ፤ ሰውን ያላማከለ፤ የአቅኝዎች ሽታና በሽታ የሌለበት ማለቱ ይመስለኛል። ልሳሳት እችላለሁ፤ ስለዚህ ነው፤ 'ይመስለኛል' እና 'ሰባኪው ቢያብራራ ይሻላል' ያልኩት። እነዚህ የአፍሪቃ 'ነቢያት' ወደ አገራችን ሲመጡ ወደ ተዋሕዶ ኦርቶዶክስ ሳይሆን ወደ ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ነው የሚመጡት። የሚጋብዟቸውም ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት ናቸው። ግብዣውም ሰዎቹንና ትምህርታቸውን በርብሮና ከቃሉ ጋር አስተያይቶ ሳይሆን ከማስታወቂያ ብቻ ነው። የሰባኪው ትኩረትም ይህ ነው። የአገራችንን የተዋሕዶ ኦርቶዶክሳዊውን ሃይማኖት ስናጤነው ከውስጥ የተሐድሶ መነቃቃቶች በቀር ልማዳዊ ሃይማኖት ነው። በአመዛኙ ክርስቶስ አይሰበክም፤ ደኅንነትም አይታወቅም። ክርስትና አካባቢያዊ ቃና ወይም ባህሉን ከቃሉ ጋር ያገናዘበ መልክ ሊኖረው ይችላል እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ብቻ ነው መሆን ያለበት። ለመጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትና የከበረ ቦታ ሲሰጠው የኖረውን አሁን ጥንቆላዊና መተታዊ ሊያደርጉ በድፍረት የተነሡና ከናይጄሪያና ከማላዊ ኮተታቸውን በኮተታቸው ይዘው ለሚመጡ መተተኞች እንቢ ማለት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትናን በስፍራው እንዲቆይ ማድረግ ነው። ይህ ነው ወንጌላዊውን ክርስትና የሚመለከተው መንፈሳዊ ድንግልና።

ወንድም ማሙሻም የጀመረው መንፈሳዊ ሂስ መልካም ነው። ዳሩ ግን አሁን በአፍሪካ ላይ የመጣውን ትንቢታዊ እንቅስቃሴ ለማጥራትና ለማወቅ ጊዜ ይፈልጋል። አገልጋዮቹ ከላይ እንዳልነው እምብዛም የተማሩ አይደለም። በዕድሜም ቢሆን በትምህርት ደረጃ ገና በእድገት ጎዳና ላይ ናቸው። ይልቁንም እንደ ወንድም ማሙሻ ያሉትን በሳል የሥነ መለኮት ምሁራንን ይሻሉ። . . . እነዚህን የተቀቡ የጌታ ሠዎች ስናሳደድ አገሪቱ ውስጥ በሁለት ጽንፍ ያበደ ክርስትናን እንዳንፈጥር ስጋቴ ነው። Charismatic language እና Charismatic Witch። Charismatic language ትኩረቱ በምናብ ያበደ የጴንጤዎች ቋንቋ ላይ ነው። . . . Charismatic Witchዎች ደግሞ ፀጋው በእርግጥም አላቸው። ዳሩ ግን ዙሪያቸው በሥነ መለኮት ምሁራን ጭንቀት ውስጥ ገብቷል። ገንቢ ሂስን ሳይቀር አጥብቀው ይፈራሉ። ከአገልግሎት ጀማሪያቸው ጀምሮ በባህሪያቸው የለየላቸው ወያሎች ናቸው። . . . አስገራሚው ነገር ሁለቱም የጽንፍ አለሞች ለቤተክርስቲያን ይጠቅሟታል።

በዚህ ክፍል (በሐተታ ክፍል ሁለት) ጸሐፊው ሰባኪውን በሾኬ ጠልፎ ሊጥለው እየሞከረ ሊደግፈውም የሚጥር ይመስላል። 'የጀመረው መንፈሳዊ ሒስ መልካም ነው' . . . እነዚህ ነቢያት እንደ እርሱ ያሉ በሳል የስነ መለኮት ምሁራንን ይሻሉ። . . . ቀርቦ ቢዳስሳቸው፣ ወዘተ፣' ይላል። ዶሮን እያታለለ ያለ ወይም ክፍል አንድን ከጻፈ በኋላ ስነ መለኮት ሊማር የተመዘገበ ይመስላል። ቋንቋው በድንገት ተለወጠ። ስጋትም ገባው። 'በአፍሪቃ ላይ የመጣውን ትንቢታዊ እንቅስቃሴ ለማጥራትና ለማወቅ ጊዜ ይፈልጋል' እውነት ነው ሁሉም ነገሮች ጊዜ ይፈልጋሉ፤ አንዳንዶቹ ከሌሎቹ የበለጠ ጊዜ ይጠይቃሉ። ሁለት ነገሮችን ግን እናስተውል።

አንደኛ፣ የአፍሪቃ ነቢያት እንቅስቃሴ ባለፈው ወር የተጀመረ አይደለም። ብዙ ዐሠርታት ያስቆጠረ ነገር ነው። እኔ ክርስቶስ ነኝ እያሉ በመስቀል የተሰቀሉና አንድ ከተሰቀለበት አልወርድ ብሎ የሞተ አፍሪቃውያን ነቢያት አሉ። የሞተውም በሦስተኛ ቀን አልተነሣም። በ2001 የኪንያ

ብሔራዊ ጋዜጣ 'የተአምራት ነጋዴዎች' ብሎ ሰይሞ በዚሁ ርዕስ አትቶ ጽፎባቸው ነበር።¹¹ ከ15 ዓመታት በፊት ነው ይህ የተጻፈው። የቲ. ቢ. ጆሹዋ ቤተ መቅደስ አምና አይደለም የተጀመረው። አሳቾችና ሐሳዊ ነቢያትና አፍሪቃ ተለያይተው አያውቁም። ከጥንቶቹ አፍሪቃውያን ከነአርዮስ ጀምሮ አፍሪቃና ሐሳዊ ትምህርቶች ተለያይተው አያውቁም።

ሁለተኛ፤ ስሕተትን የምንፈትንበት መፈተኛ በእጃችን እስካለ ድረስ ስሕተትን ስሕተት ነው ለማለት ጊዜ አይፈልግም። ቃሉ በግልጽ እየተናገረና እየታወጀ እንደ ኒቅያና ቁስጥንጥንያ ወይም እንደ ኬልቄዶንና እንደ ኤፌሶን የአባቶች ጉባኤ ተጠርቶ መቀመጥ አያስፈልግም። በግልጽ የሚታዩ ስሕተቶችን ስሕተት ለማለት ጊዜና ጉባኤ አያስፈልግም። እንክርዳድና ስንዴ ሲበቅሉ ላያስታውቁ ይችላሉ። እሾህና ስንዴ ግን ገና ከጅምሩም ይታወቃሉ። እሾሁን መንቀል ካልተቻለ፤ 'አብሮህ እየበቀለ ያለው እሾህ ነውና እዚያ አትበቀል፤ እዚያ አትደግ፤ ኋላ ትታነቃለህ፤ ፍሬ አታፈራም' ብሎ ማስጠንቀቅ የሰባኪና አስተማሪ ኃላፊነት ነው። ይህ የሚያስመስግን እንጂ በስሕተተኞች አፈ ቀላጤነት የሚያስወቅስና፤ 'የእገሌ ጽንፈኝነት እስከምን ድረስ ነው?' የሚያሰኝ አይደለም።

Charismatic language እና Charismatic witch? ሁለቱም ካራዝማውያን ሆነው ግን ሁለቱን ጽንፍ ናቸው ተብለዋል። አንዱ ጎራ በምናብ ያበዱ ጴጥኤዎች፤ ሌላው ደግሞ ወያሎችና የጸጋ ቸርቻሪዎች ተብለዋል። ሁለቱም ደግሞ ያስፈልጋሉ ተብለዋል። ከዝንጀሮ ቆንጆ ነው ነገሩ? ያለዚያ ሁለቱንም አውግዞ ሁለቱም ያስፈልጋሉ ማለት ምን ማለት ነው? አሰሱም ገሰሱም ያስፈልጋል? ለምን? ወይስ ሌላ ጤናማ አማራጭ የለም? ቢስተዋል አለ። ያም መጽሐፍ ቅዱሳዊ ክርስትና ነው። ቃሉን ብቻ ባለ ሥልጣን ያደረገና የሰበከ፤ ክርስቶስን ብቻ ያማከለ፤ ጸጋው በእምነት ከማዳኑ ላይ ሌላ ያልጨመረበት፤ ያ ጤናማው አማራጭ ነው። ቢስተዋል የምልክትና የተአምራት ጤኔ እየፈጀ ያለው አማኝን ሳይሆን ምልክታቸውን ነው። ይህ መዝሀንን ባለበትም። የዘመናችን ሐዋርያትና ነቢያት ነን ባዮች ብዙዎቹ ራሳቸውን በራሳቸው እጅ የቀሱ ሹሞች ናቸው። የቀሩትም አብጤ በጎንጤ እየተቀሱ ነቢያትና ሐዋርያት የተባሉ ናቸው። ጥቂቶች 'የሐዋርያት ቢሮ' እና 'የተሰጠን ሥልጣን' ብለው የአንጋሾች ቢሮ በክፈቱት የተሾሙ ናቸው። ይህ ቢሮ ሲዘጋም ሹሙቱ ግን ይቀጥላል።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለሮሜ ሠዎች ባሰፈረው መልእክቱ ላይ «በእምነት የደከመውን ተቀበሉት፤ በአሳብም ላይ አትፍረዱ» ይላል (ሮሜ 14:1)። . . . እንዲሁም ለገላቲያ ቅዱሳን በላከው መልእክቱ ላይ «ወንድሞች ሆይ፡ ሰው በማናቸውም በደል ስንኳ ቢገኝ፤ መንፈሳውያን የሆናችሁ እናንተ እንደዚህ ያለውን ሰው በየውሃት መንፈስ አቅኑት» ይላል (ገላ 6:1) ይላል። . . . ከላይ ከነሳነው የሐዋርያው ሀሳብ መዘን የምናወጣው ቁም ነገር ቢኖር «እባካችሁ ቅዱሳን don't make haste» እያለ ነው። . . . እስቲ ስከን እንበል። ሐዋርያው ጳውሎስ በዚህ ጉዳይ ላይ ሲናገር አሁንም «በጨለማ የተሰወረውን ደግሞ ወደ ብርሃን የሚያወጣ የልብንም ምክር የሚገልጥ ጌታ እስኪመጣ ድረስ ጊዜው ሳይደርስ አንዳች አትፍረዱ» ይላል (1ኛ ቆሮ 4: 5)።

ጳውሎስ አትፍረዱ ሲል አትቸኩሉ፤ ሰከን በሉ ማለቱ ነው? ከየትኛው ትርጉም ነው? 'እስኪ ሰከን በሉ፤ don't make haste' የሚለው ትርጉምና ማብራሪያ የተገኘው? 'ቲዮሎጂ ቢቀርስ?' እንደፈለግን፤ እንደመሰለን እንተርጉም ማለት እንግዲህ ይህ ነው። መዝሀንን የምናወጣው አሳብ ማለት እንደተሰማንና እንደ ግምታችን የምንለው ማለት ይመስላል። ጳውሎስ ይህን ሲል ስለመሰከን ወይም ስላለመቸከል

ቃል ጠፍቶበት እየተንተባተበ አይደለም። አትፍረዱበት ያለው በእምነት የደከመውን ነው። ነቢያቱ ደካማ ናቸውና አትፍረዱባቸው ነው እያለ ያለው? እነዚህን ዘመናት ነቢያት ስለ እምነት መድከም ንገሯቸው፤ በድንጋይ ያስወግሯቸዋል። እምነት ያለቸው፤ የተወለደቸው፤ ያደገቸውና የምትኖረው እጉያቸው ነው። በዕዝራ ቁ. 29 አጨብጭቢ በሚል ርዕስ ስር በጻፍኩት መጣጥፍ አንድ ነቢይ፤ 'እኔን ከመደገፍ አንጻር በሚመጡ ምክሮች በሬም፤ ቢሮዬም ልቤም ከፍት ነው። ግን አንዳንድ ሆነ ብለው ለመሰበር ቃል እየጠቀሱ አናት የሚሰብር ነገር ይዘው የሚመጡ ሰዎች አሉ። በፍጹም በሬ ቁልፍ ነው።' ማለቱን ጽፌ ነበር። ይህ ጸሐፊ ስለዚሁ ነቢይም በስፋት ስለጻፈ እንዲህ ያለው ቃል ለእነርሱ እንደማይሠራ የሳተው አይመስለኝም። በደል ያለበትን ስለማቅናትም ነው ጳውሎስ የተናገረው። ይህ በደለኞች እንደሆኑ ለሚያውቁና ለሚቀበሉ ስለሆነና ነቢዮቹ አይመለከታቸውም። እንግዲህ ሰከን በሉ አትፍረዱ ማለት በሰባኪዎች አፍ ላይ ዝማም ማድረግ ነው። በቃሉ ሰባኪዎች አፍ ላይ ዝማም ማድረግ ደግሞ ሊወገዝ የተገባው አካሄድ ነው።

አሁን በኢትዮጵያ ያየነው መንፈሳዊ እንቅስቃሴ ገና ጭላንጭሎ ነው። ጠብቄ በየሥፍራው፤ በየመንደሩ ሳይቀር ምድሪቷን በአለም ዙሪያ መነጋገሪያ የሚያደርጉ አውነተኛ የእግዚአብሔር ነቢያቶች ይፈላሉ። በቅርብ ዓመት ውስጥ ምን አልባትም አንድ ዓመት ባልዘለቀ ጊዜ ውስጥ ቀናት ያስቆጠረ ሬሳ በኢየሱስ ስም ከሞት መንደር ጎትተው ህይወት የሚዘፋ የኃይል አገልጋዮች ይነሳሉ። ይህን ጽሑፍ ደፍሬ ስጽፍ ሞራል አንፍራፍሮኝ አይደለም። ጌታ እግዚአብሔር እየተናገረ ነው። . . . እስከዛሬ ድረስ አብያተ ክርስቲያናት የወንጌል ሥራ ላይ ለግማሽ ምዕተ ዓመት ያህል ተኝተውበታል። የምድሪቱ ሕዝቦች ገና 85 ከመቶ ያህል ከወንጌል ሀሳብ ርቀው አሉ። ስለዚህ የጌታ ባሪያዎች ድህረ ገጾች ላይ በተንጠለጠሉ የፀረ መንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ አስተምሮቶች ላይ ተመርጉዝን እየተሰራ ባለው የወንጌል ጥርጊያ መንገድ ላይ ገረጋንቱ ድንጋይ አናዝረክበት።

'ገና ጭላንጭሎ ነው . . . ነቢያቶች ይፈላሉ . . . ቀናት ያስቆጠረ ሬሳ ጎትተው ነፍስ የሚዘፋ የኃይል አገልጋዮች . . .' ይህንን እንዳለ እንዳለው ሞራል አንፈራፍሮት ካልሆነ ይህ ቀናት ያስቆጠረ ሬሳ መነሣት ዓመት ባልሞላ ጊዜ የሚፈጸም የጸሐፊው ትንቢት ነው። ወይም የሌሎቹ ትንቢት ማሟላት ሊሆንም ይችላል። እስከ 2016 4ኛ ወር ድረስ ይህ ይሆናል ብለን ቀነ ቀጠረ ይዘን እንጠብቅ። ከላይ በጠቀስኩት የዕዝራ እትም ሬሳ ሊያስነሣ መቃብር ያስቆፈረ አንድ ነቢይ ታሪክ በትንሹ ጽፌ ነበር። በፖሊስ እየተገኘው ነበር መልሶ ሬሳውን በሳጥኑ ከትቶ ወደ መቃብሩ የመለሰና ያስቀበረው። እንዲያው ሬሳ ተነሣ እንበልና ቢነሣስ? አሁን ሬሳ የሚያስነሣትን ማየት ከተለማመድን በኋላ በራእ. 13፣15 እንደተጻፈው ለአውሬው ምስል ትንፋሽ የሚሰጠውን፤ 'እንኳን ደህና መጣህልን' እንዳንል ምን ያግደናል? ምናልባት እነዚህ ቀናት ያስቆጠረ ሬሳ የሚያስነሣ ሰዎች ካሁኑ ለዚያ የአውሬው ትንግርት ሕዝብ እያዘጋጁ ቢሆንስ?

አውነት የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ወንጌሉን አንጥፋ 50 ዓመት ተኝታበታለች? በዚህ ግማሽ ምዕተ ዓመት ከ 1 እና 2% ወደ 20% ማደግ መተኛት ከተባለ ይህንን ከተራም የወረደ ከስ ለታሪክ መተው ይሻላል። 'ጸረ መንፈስ ቅዱስ እንቅስቃሴ' ሲባል? ክርስቲያን ጸረ መንፈስ ቅዱስ፤ ጸረ ማርያም፤ ወዘተ፤ ሲባል ይህ አለማወቅን ያሳያል። ክርስቲያን የማርያም ጸር ሊሆን እንደማይችል ሁሉ ዳግም የተወለደበት መንፈስ ጸርም ሊሆን አይችልም። መንፈስ ቅዱስ እግዚአብሔር ነውና የመንፈስ ቅዱስ ጠላት መሆን የእግዚአብሔር ጠላት መሆን ነው። የመንፈስ ቅዱስ አሠራር ጸር መሆን የእግዚአብሔር አሠራር ጸር መሆን ነው። ሰዎች በመንፈስ ቅዱስ ስም የራሳቸውን ጥሬ ሥራ ሲሠሩ ያንን መቃወም መንፈስ ቅዱስን መቃወም እንደሆነ ከቆጠሩ የማንነት ችግር አለባቸው። ራሳቸውን ያስቀመጡበትን ስፍራ መመርመር አለባቸው። እነርሱን ወይም የእነርሱን የተሳሳተ ሥራ መቃወም መንፈስ ቅዱስን መቃወም አለመሆኑን ለማወቅ ትምህርት ቤት መግባት የለባቸውም።

¹¹ Outlaw These Miracle Merchants, The Nation (Kenya), Sep. 29, 2001.

ለማጠቃለል፡ ጽሑፉን ጨርሼ በክለሳ መልክ እንደገና ሳየው ያገኘኋቸውን ዋና ዋና ነጥቦች በዝርዝር ላስቀምጥ።

1. ይህ የእንዳለ በሽር 'ሐተታ' በየዋነነት የተጻፈ ከሆነ ጸሐፊው ከዚህ በኋላ ለሚጽፋቸው ሥራዎች ጠንቃቃ መሆን እንደሚገባው ላሳስብ እወዳለሁ። የምጽፋቸው መጣጥፎች ሰውን ወይም ጸሐፊን የሚመለከቱ ሲሆኑ ልማዴ በመጀመሪያ ለባለ ጉዳዩ መለክ ነው። ይህም ከመሰራጨቱ በፊት መጀመሪያ ለራሱ ለጸሐፊው የሚደርስ ነው።
2. ጽሑፉ ከርእሱ ጀምሮ ወተት ብቻ እየተጋቱ የሚኖሩና ስለ ስነ መለኮት የማይውቁትን የሚያወናብድ ጽሑፍ ነው።
3. ጽሑፉ በትክክል የበግ ለምድ የለበሰ ተኩሳ ነው። ፍቅር ቢነግሥ ብሎ ፍቅርን ለብሶና በፍቅር ተሸፍኖ ስነ መለኮት ይቅር የሚልና የክርስትናን መሠረት ለመናድ ጥሪ የሚያቀርብ ነው።
4. መሠረታዊ፡ ክርስቲያናዊና መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት ያስተማረ ሰውን ያወገዝና የከሰሰ ጽሑፍ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን መዝዘ እየጠቀሰ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርቶችን ግን የሚቃወም ጽሑፍ ነው።
5. የዘመናችን የአፍሪቃና የአገራችንም 'ነቢያት' እና ስሕተቶቻቸው ቢሆን ቢሆን ፈጽሞ አይወቀሱ፤ አይወገዙ፤ ያለዚያም እስኪያድጉ ጊዜ ይሰጣቸው የሚል አሣብ የሚንጸባረቅበት የአፈ ቀላጤ ጽሑፍ ነው።
6. የኢትዮጵያን አብያተ ክርስቲያናት እና መሪዎች በንቀት የተመለከተ፡ ያንኳሰሰና የሰደበ ጽሑፍ ነው። ራሱም የነዚህ አብያተ ክርስቲያናት የወንጌል ጥረት ውጤት መሆኑን እሳቤ ውስጥ አላስገባውም። ሳይሆን እንደማይቀር በመገመት ነው።
7. ጽሑፉን ያነበቡ ለስሕተት አሠራር በራቸውንና ልባቸውን እንዲከፍቱ የጋበዘ ጽሑፍ ነው። ይህ ለስሕተት አሠራር ልብ መክፈት ደግሞ ለቀጣይ ሰይጣናዊ አሠራር የተከፈቱ እንዲሆኑ የሚያደርግ ጽሑፍ ነው።
8. ራሱ ሒስ እያከናወነ (በሰባኪው ላይ) በሌሎች የሚደረገው ሒስ ግን ተቀባይነትን ያጣ የሚያስመስል ጽሑፍ ነው። በዚህም ሐያሰያን የሐሳውያን ነቢያትንና የስሕተት አስተማሪዎችን ስሕተት ቢያሳዩ የተሳሳቱ አስመስሎ ለማቅረብ የጣረ ጽሑፍ ነው።
9. አንባቢዎች እግዚአብሔርን እንደ ሉዓላዊ አምላክ ሳይሆን በሰዎችና በሁኔታዎች እየተገደደ እንደሚሠራ አገልጋይ ዝቅ አድርገው እንዲያዩት ያደረገ ጽሑፍ ነው።
10. ስነ መለኮትንና የስነ መለኮት ተቋማትን ያንቋሸሸና እነዚህ ተቋማት ለቤተ ክርስቲያን ዕድገትና ጥንካሬ የሚጫወቱትን ሚና ያዋረደ ጽሑፍ ነው።

እግዚአብሔር አምላክ አስተዋይ ጸሐፊዎችና አስተዋይ አንባቢዎች ያድርገን።

ዘላለም መንግሥቱ © 2015 (፪ሺህ፯) ዕዝራ ስነ ጽሑፍ አገልግሎት ezralit@gmail.com

የማስተካከያና አርማት አንቀጽ

በዕዝራ ቁ. 23 (Nov. 2013) የመጋቢዎች አባዜ በሚል ርዕስ ስር ስለ አባዜዎቹ፡ ጸጋና ስጦታ፡ ጥሪና ሽክም፡ ትምህርትና ስልጠና፡ ፈተናና ወጥመዶች፡ ማንነትና የማንነት፡ ወዘተ በሚሉ በርካታ ንዑስ ርዕሶች በመተንተን ጽፌ ነበር። ይህን አሁን የምጽፈውን የምጽፈው አጠር ያለ ማረሚያ ለማድረግ ነው። በአባዜዎቹ ዝርዝር በተለይ ፈተናና ወጥመዶች በሚለው ርዕስ ስር 5 ነጥቦችን አንሥቼ ነበር፤ አንዱ ምቹትና ድሎት የሚል ነው። ምቹትና ድሎት ከማረሚያው ጋር እነሆ፤

ምቹትና ድሎት

ወንጌላዊ ደሉ በሰበከው አንድ ስብከት ላይ ከፊት ወንበሮች ላይ የተከለከሉ መጋቢዎች ነበሩ። ከጉባኤው ታዳሚዎች ጋር ሲነጻጸፉ ሁሉም ያማሩና የለበሱ፤ የፈረጠሙና የወዙ፤ የወፈሩና በርጭም ያበቁሉ ናቸው። እንደዚህ መሆን በራሱ ከፋት ባይኖርበትም ንጽጽሩ ያፈጠጠና የሚያሳጣ ስለነበር እነዚህን ተመለከተና፡ “አሁን አናንተ መጋቢዎች ናችሁ ወይስ ተመጋቢዎች?” ብሎ ጠየቀ፤ ተገቢ ጥያቄ ነው።

አገልጋይ ሊያገለግል ተጋብዞ የሚስተናገድበት የክርስቲያን ቤት ካልጠፋ በቀር ሆኖል ባያድር የተመረጠ ነው። በቤተ ክርስቲያናችን በመስተግዳዩ የተባረኩ ወገኖች በመኖራቸው ትግር የለብንም። በቅርብ የጋበዘው አገልጋይ ግን የሆኑል ደረሰንም ቀድሞ እንዲላክለት በመጠየቁ ስለተጋበዘ ብቻ ባይጥመንም አደረግን። በቤት መስተናገድ በረከት ነው፤ ለአገልጋዩ ለራሱም፤ ለሚያርፍበት ቤትም። ወጪው እንኳ ቢሰላ ለአገልጋዩ ቢለገስ ይቻል ነበር።

ከሁለት ዓመታት በፊት ያለሁበት አገር ኢትዮጵያውያን መጋቢዎች ዓመታዊ ስብሰባ ይደረግ ነበር። እና ያረፉበትን ሆቴልና የቆይታውን ሁኔታ ስለማ ደነገጥኩ። ለአንድ መጋቢ ለ10 ቀን ቆይታ የወጣው ወጪ ምንም ሳይጋነን አገር ቤት የሦስት አማካይ አገልጋዮች የዓመት ወጪ እንደሚያህል አሰላሁ። ይህን ያሰላሁት ራሴ እንደምቆይ ሆኜ ሆቴል ለመያዝ በመመከርና የምግብ ወጪውንም በማስላት ነው። ደግሞም ተሳታፊ ከነበረ አንድ ወንድምም በማረጋገጥ ነው። እየሠራሁ ስላለሁት የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ሥራ መርዳት እንዲችሉ ጉዳዩን ለጉባኤው እንዲያቀርብ ከተሳታፊዎቹ መካከል ሌላ አንድ ወንድም በግል ጠየቀኝ። ቀደም ሲል ለሰሜን አሜሪካ አብያተ ክርስቲያናት (ለእነዚህም ጭምር) የጥያቄ ደብዳቤ በትኝ እንደም መልስ አላገኘሁም ነበርና ካቅማማሁ በኋላ ጊዜ ከሰጡት አሳቡን ሊያካፍላቸው እንደሚችል ፈቃዴ መሆኑን ነገርኩት። ዋናውን ፍሬ ነገር የዘውን ሰነድና ናሙና ሥራዎቹን በአስቸኳይ እንደሰጠኝ ነገረኝ። በአስቸኳይ ላከሁና በማግስቱ ሳይደርስ ሲቀር ደውሎኝ ገና እንዳልደረሰና ለምን እንዳልደረሰ ጠየቀኝ። እኔም መለኪንና ሰሙንና ሆቴሉን በትክክል መጻፌን ነገርኩት። “ይኼኩ ስንት ጥሬዚደንቶችና መሪዎች የሚያቀርቡት ሆቴል ነው። እንዴት እንደዚህ ያዘገያለ?” ብሎ ተቆጣጠ። ይኔ ነው ስለ ሆቴሉ ትንሽ ምርምር ያደረኩት። እውነትም ያ ሆቴል ስሙንናና እና በዚህ አገር ካሉ ትልልቅና ውድ ሆቴሎች መጀመሪያ መደዳ ካሉት አንዱ ነው። የምቹትና መዝናናት ፍላጎትና የእይታ መዛባት የተጣባቸው መጋቢዎቻችን ቁጥር ጥቂት አይደለም።

ደረጃ በመዝገሙ፡ “ከንግዲህ የቀረኝ ሃያ ሰው ሰብስቤ፤ ኪሳቸው ኪሴ ነው ለወር ለቀለበ” አንዳለው በቀን 12 እና 16 ሰዓት እየሠሩ ለጌታ ቤት ሥራ ከሚሰጡ ክርስቲያኖች የተባረኩ እጆች በሚወጣ መባእ መዝናናት የሚቃጣቸው በጣም በረከቱ። . . . ።

እርምት፤ የአሳቡን ተገቢነት (ከድሎት መራቅን) ሳልሰርዝ ሁለት ነገሮች አደርጋለሁ። አንዱ ማስተካከያ ሲሆን ስሌቱን ይመለከታል። ሁለተኛው፡ እርምት ደግሞ መረጃን ከምንጭ ያለመቅዳት ጉዳይ ነው።

July 9-10, 2015 በመጋቢዎች እና መሪዎች ስብሰባ ላይ ስለምሠራው የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት ሥራ ለመግለጥ ተገኝቼ ይህንን ሥራ ሳስረዳ በነገር ውስጥ ይህም ጉዳይ ተጠቀሰ። ኋላ እንደገና በግልጽ ተነሥቶ ምላሽ ተሰጠበት። ምላሹ ማረሚያ ሲሆን ማረሚያውም ሆቴሉ እርግጥም ውድ የሆነ (በቀን 500 ዶላር የሚከፈልበት) Lake Louise የሚባል ቦታ የሚገኝ Vermont የተባለ ሆቴል ቢሆንም የተከፈለው ግን በክፍል በቀን 148 ዶላር ሆኖ አንድ ክፍል ሁለት ሰዎች እየተካፈሉ እንደቆዩ ነው። መልሱን ከሰጠኝ ወንድም ጋር የጽሑፉን መውጣት ተከትሎ ለቀናት የተጻጸፍን ቢሆንም ይህ ስላልተነገረኝ (መነገሩም አላስፈላጊ ሊሆን ይችላል) ከፍተኛ ተፈጥሮ ነበር። ማረሚያውን በመቀበልና በእውነተኛው የሆቴሉ ዋጋ ያሰላሁትን ስሌት በማረም ይህ ያስቀየማቸውን ይቅርታ እላለሁ።

ዘ. መ.

እመላክ ? እመላክ ? እመላክ ?

ማማለድ በመዝገበ ቃላት ትርጉም

ሰነድ ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡
 ውጤት ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡
 ብሉ ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡
 እመላክ፡ (ጀቸ) ፤ ስሙን ለመግለጽ ለማለት
 ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡
 ውጤት ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡
 ብሉ ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡
 እመላክ፡ (ጀቸ) ፤ ስሙን ለመግለጽ ለማለት
 ለጥያቄው ለመሰጠት ማስገባት ይገባል፡፡

የደስታ ተክለ ወልድ መዝገበ ቃላት ይህን ቃል ሲተረጎም 'ማስታረቅ፣ ማስማማት' ይልና፡ አማለደ የሚለውን ሲተረጎም፡ 'የነደለውን መልቶ፣ የጠመመውን አቅንቶ፣ እንዲህ ቢሆን እንዲህ ነው ብሎ ከጣጣ፣ ከዕዳ አዳነ፣ አስማማ፣ አስታረቀ' ይላል፡፡ ዋናው ግሥ እንደ ላይኛው ማስማማት፣ ማስታረቅ ነው፡፡ አማለጅ የሚለውን ሲተረጎም ደግሞ፡ 'ያማለደ፣ የሚያማልድ፣ የነፍስ የሥጋ አስታራቂ፣ መካከለኛ፣ ዘመድ፣ ወዳጅ፣ ኢየሱስ፣ ክርስቶስ፣ (ጾታ፣ ፪፣ ፩) = ግርያም፣ ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ጻድቃን፣ ሰማዕታት፣ መላእክት'፡፡

ይህ ትርጉም እንደ መዝገበ ቃላት ትርጉም ሲወሰድ ማለፊያ ነው፡፡ ስለ አማለጅ ምሳሌ ከተደረደሩት በአንዱ እና በአንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ አማካይነት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ተገናኝቶአልና ስለዚህ መገናኘት ሁኔታ አንይ፡፡ የአማለጅ ምሳሌዎችን ሲሰጥ ኢየሱስ ክርስቶስ፣ ማርያም፣ ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ጻድቃን፣ ሰማዕታት፣ መላእክት ብሎ ሁሉንም ሲደረድር፣ ማስረጃ ጥቅስ የሰጠው ግን 1ዮሐ. 2፡13 ብቻ ነው፡፡ ሌሎቹም እንዴት እንዳማለዱ ወይም እንዴት እንደሚያማልዱ የሚያስብራሩ ጥቅሶች ተጠቅሰው ቢሆን መልካም ነበር፡፡ 1ዮሐ. 2፡1 ልጆቼ ሆይ፡ ኃጢአትን እንዳታደርጉ ይህን እጽፍላችኋለሁ፡፡ ማንም ኃጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠቢቃ አለን እርሱም ጻድቅ ሆኖ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው፡፡ ጠቢቃ የሚለው ቃል ነው እንደ አማለጅ የተጠቀሰው፡፡ ይህ ቃል ፓራክሌቶስ የሚለው ቃል ሲሆን ከሌሎቹ የመማለድ ትርጉሞች ጋር የተዛመደ ስለሆነ አጠቃቀሙ ትክክል ነው፡፡ ነገር ግን ማማለድ ከጥብቅና የተለየ ነው፡፡ ማማለድ ልመና ሲሆን ጥብቅና ክርክር አለበት፤ ደግሞም የሚከራከርለት ሥልጣን ያለውና የሚሟገቱለትም መብት ያለው ነው፡፡

ማማለድ በተለምዶ

አማለጅነትን በተመለከተ የደስታ ተክለ ወልድ መዝገበ ቃላት ማርያም፣ ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ጻድቃን፣ ሰማዕታት፣ መላእክት ይበል እንጂ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ማጣቀሻ ያላቀረበላቸው ስለሌላቸው ነው፡፡ እነዚህ

ሁሉ እንደሚያማልዱ የሚያስተምሩ የሰሐተት ትምህርቶች አሉ፡፡ ይህ የልማዳዊ ሃይማኖቶች የሰው ትምህርት ብቻ እንጂ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት አይደለም፡፡ ይህ የሆነውም የክርስቶስ የመስቀል ሥራ በቂ ሆኖ ሳለ፣ ያንን ማመንና መቀበላችን ብቻውን የሚያድነን ጸጋ ሆኖ ሳለ፣ ያንን በቂ ባለማድረግ ብቁ የሚያደርገን አማራጭ ፍለጋ ላይ የተሰማሩ ሰዎች የፈጠሩት ትምህርት ነው፡፡ ወይም ይህ የክርስቶስ የመስቀል ላይ ሥራ በቂ መሆኑን ባለማወቅ የደኅንነትን እርግጠኝነት መቀዳጀት ያልቻሉ ሰዎች እርግጠኛ ካለመሆናቸው የተነሣ ያላሟሉት ነገር ቢኖር ያንን የሚያስተዛዝኑላቸው ሰዎችን ፍለጋ የሚያደርጉት ጥረት ነው፡፡

በተለይ በካቶሊክ እና በኦርቶዶክስ ሃይማኖቶች አማለጆችን መማጠን አጅጉን የተለመደና የተወደደ ተግባር ሲሆን በተለይ በኦርቶዶክስ አስተምህሮ ወደ ኢየሱስ በቀጥታ መቅረብ ስለማንችል በቅዱሳን፣ በመላእክት፣ በሐዋርያት አማለጅነት መቅረብ አለብን፡፡ በተለይ ደግሞ በኢየሱስ እናት በማርያም በኩል ብንሄድ እርሷን ስለሚሰማትና ስለሚታዘዝት፣ ወይም ቢያንስ እንቢ ስለሚላት ልመናችን ተቀባይነትን እንደሚያገኝ ስለሚታመን በእርሷ አማለጅነትና፡ "ከልጅሽ ከወዳጅሽ ለምኒልን" በሚባለው ልመና መቅረብ የነላ ስፍራ ይሰጠዋል፡፡ ወደ ኢየሱስ በቀጥታ ያለመቅረባችን የሰሐተት ትምህርትና የአማለጅ ፍለጋው ደግሞ ኢየሱስ ተዋሕዶ ስለሆነ የሰብእናው ባህርይ በመለኮቱ ባሕርይ ተዋሕዶ እንደ ባህርይ ስለሆነና ኃጢአተኛ ሰው ደግሞ ወደ አምላክ ደግሞ መድረስ ስለማይችል ነው፡፡ የተዋሕዶ ትምህርት ወይም የወልድ በተዋሕዶ መከበር የሥጋን ባህርይ በመለኮቱ ባህርይ መዋጥ ወይም መመጠጥ ሳይነካ ሊያልፍ ቢሞክርም የአማለጅ ፍለጋው በመለኮቱ ክብር ምክንያት ወደ እርሱ በቀጥታ መቅረብ የአለመችቻሉ ምክንያት ነው፡፡ በእናትነቱ ማርያም ላይ ልዩ ትኩረት ይደረግ እንጂ ሌሎቹም፣ ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ጻድቃን፣ ሰማዕታት፣ መላእክት ያማልዳሉ ተብሎ ይታሰባል፡፡

በአንድ ሊቀ ጳጳስ በተጻፈ መጽሐፍ ከሞቱ ቅዱሳን ጋር ሕያዋን ስላላቸው ግንኙነት ሲያትት፡ "እኛ በጸሎት እናስባቸዋለን . . . እነርሱ ደግሞ ለኛ አምላክ በሰጣቸው የአማለጅነት ኪዳናቸው ልመና ያደርጉልናል፡፡" ይላል፡፡¹³ እንዲህ ያለውን የአማለጅነት ኪዳን መጽሐፍ ቅዱስ ከቶም የማያውቀው ነው፡፡ እንዲያው ቢሆንና እግዚአብሔር ለነዚህ ሰዎች ቃል ኪዳን ሰጣቸው ተብሎ ቢታሰብ እንኳ ማረጋገጫው ምንድነው? ደግሞስ ይህ ማረጋገጫ የተጻፈውን መጽሐፍ ቅዱስ ይሸራል? ካልሻረ ደግሞ መደመጥ ያለበት የቱ መሆኑ ግልጽ ነው፡፡ ከላይ ከመዝገበ ቃላዊ ትርጉሙም እንዳየነው ብቻ እንኳ ማማለድ ምልጃን ማድረግ ነው፡፡ ስለ ሌላው ልመናና ጸሎትን ማቅረብ ነው፡፡ ልመናና ጸሎትን ማቅረብ የሚጸልዩ ሕያዋን ሰዎች ሚና እንጂ የሙታን ተግባር አይደለም፡፡ እኛ ለሞቱት የምናደርገውም ሆነ የሞቱት ለእኛ የሚያደርጉት ጸሎትና ምልጃ መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት አይደለም፡፡ ሁለቱም፣ ማለትም፣ ሙታን ለሕያዋን ምልጃ ማድረጋቸውም ሆነ በሕይወት ያሉት ለሞቱት ፍትሐትና የዝክር ጸሎት ማድረጋቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ያልተደገፈ የሰሐተት ትምህርት ነው፡፡

ሌላ አንድ መጽሐፍ ደግሞ በማማለድ ከማንም ይልቅ ቅድሚያ ያላት ማርያም መሆኑን ካተተ በኋላ ስለ መላእክት ክብርና ምልጃ ሲናገር፣ መላእክት ረቂቃን ፍጥረታት ናቸው . . . የእግዚአብሔርን ምሕረትና ይቅርታ ለሰው ልጅ፤ የሰውን ትሩፋትና ማንኛውንም በጎ ሥራ ሁሉ ለእግዚአብሔር የሚያቀርቡ ናቸው ይላል፡፡¹⁴ ማጣቀሻ ተደርገው የተሰጡት ሁለት ጥቅሶች፣ ሐዋ. 10፡3፣ ዕብ. 1፡14 ናቸው፡፡ ሁለቱም ስለማማለድ አይናገሩም፡፡ ሐዋ. 10፡3 መልአክ ወደ ቆርነሌዎስ ገብቶ ሲናገረውና የመዳንን መንገድ የሚያውቅበትን ወንጌልን የሚነግረውን

¹² ደስታ ተክለ ወልድ፣ የማርኛ መዝገበ ቃላት፣ ገጽ 775፣ አርቲስቲክ ማተሚያ ቤት፣ 1962 ዓመተ ምሕረት፣ ዐዲስ አበባ፡፡

¹³ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን እምነትና ትምህርት፣ አባ መልክ ጼዴቅ ሊቀ ጳጳስ፣ በርከሊ፣ ካሊፎርኒያ፣ 2002፣ ገጽ 231፡፡
¹⁴ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ታሪክ፣ አባ ጎርጎርዮስ፣ የሸዋ ሊቀ ጳጳስ፣ 1986፣ አዲስ አበባ፣ ገጽ 158-9፡፡

ጴጥሮስን እንዲያስጠራ የነገረው ክፍል ሲሆን ዕብ. 1፡14 መዳንን የሚወርሱትን ለማግዝ የሚላኩ መናፍቅ መሆናቸውን የሚናገር ቃል ነው። ስለ ምልጃ፣ ወይም ሰዎችን ወክለው ወደ እግዚአብሔር ስላቀረቡት ልመና አይናገሩም። ሰውን በተመለከተ መላእክት እንደ ስማቸው መልእክተኞች፣ ከእግዚአብሔር የሚላኩ ናቸው እንጂ አማላጅነትን የሚፈጽሙ አይደሉም።

ይኸው መጽሐፍ በመቀጠል አማላጅነት፣ በተለይም የቅዱሳን ምልጃ፣ ለምን ስለማስፈለጉ ሲጠቅስ እንዲህ ይላል፡

በሰውና በእግዚአብሔር ዘንድ ያለው ግንኙነት በፈጣሪና በፍጡር፣ በገዢና በተሾሞ ዓይነትና ሥርዓት ብቻ ሳይሆን የቤተ ሰብነትና የዘመድና ግንኙነት ተጀመረ። በምልጃ ትምህርታችንም ውስጥ የእግዚአብሔርን ዳኝነት ለማቃለል አምልኮቱንም ለመቀነስ ሳይሆን እሱ ወደ በሰጠን የቤተ ሰብነትና ዝምድና ለመጠቀም ነው።¹⁵

ለክርስቲያን ዝምድናን ማማለጃ ለማድረግ አስፈላጊ ያለመሆኑን የሚያረጋግጥልን ትልቅ ነገር ልጅነታችን ነው። ከልጅነት በላይ ምን ዝምድና አለ? ለተቀበሉት ሁሉ ግን፣ በሰሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው፤ ዮሐ. 1፡12። ልጅ ወደ አባቱ ለመቅረብ ልጅነቱ መብትን ሰጥቶታልና ሌላ አማካይ አያስፈልግም። 'አባታችን ሆይ' ብለን በቀጥታ ወደ እርሱ እየጸለይን በሕይወት የሌሎችን ሌላውን ወይም ሌላዋን፣ 'ለምኑልን' ማለት መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት አይደለም።

ማርያምስ?

ማርያምን በተመለከተ ማማለድን የሚመስል ነገር የምናየው በዮሐ. 2 ጌታ ውኃውን ወደ ወይን ጠጅ በለወጠበት የገሊላ ቃና ሠርግ ጊዜ ነው። የሚመስል ያልኩት ጸሎትን ወይም ልመናን የሚመስል ምንም ነገር ስለሌለበት ነው። የማሳወቅ እንጂ የልመና ቃል አይደለም የተናገረችው። የወይን ጠጅ እኮ የላቸውም ነው ያለችው። እዚያ ካሉት ሰዎች ሁሉ ውስጥ ስለ ኢየሱስ እንደ ማርያም የሚያውቅ ማንም የለም። ገና ወደ ማንጻፊያ ሳይገባ በፊትም ነው ማንነቱን የተረዳችው። የወይን ጠጅ እኮ የላቸውም ስትል ተአምር ጠብቃ መሆኑ ግልጽ ነው። የምታውቀው ነገር አለ፤ የምታምነው ነገር አለ። ልጇ ስለሆነ የምትተማመንበት ነገር ሳይሆን፣ የማማለድ ሥራዋን መጀመሯ ሳይሆን፣ ጌታ ስለሆነ፣ ጌታዋ ስለሆነ የምታምነው ነገር አለ። ተአምር አድራጊ እንደሆነ ታውቃለች። ስለዚህ ችግሩን ተናገረች። ምልጃ ሳይሆን መናገር ነው።

በቁጥር 4 የምናገኘው የኢየሱስን መልስ ቆፍጠን ያለ ነው። ኢየሱስም፦ አንቺ ሴት፣ ከአንቺ ጋር ምን አለኝ? ጊዜዬ ገና አልደረሰም አላት። ጌታ ይህን ሲል የውርደት መልስ መመለሱ አይደለም። ድንበር ማበጀቱ ነው። በሰው ግፊት ሳይሆን በራሱ ጊዜ፣ በራሱ መንገድ፣ በራሱ ፈቃድ የመሥራቱን ነገር ማሳየቱ ነው። አንቺ ሴት ማለቱ በማርያም ላይ ቁጣም፣ ቅሬታም፣ ትዝብትም፣ አልፈጠረም። ማርያም ለኢየሱስ ምላሽ መልስ ሳትሰጥ ለአገልጋዮቹ፣ የሚላቸውን ሁሉ አድርጉ ብላ ከስዕሉ ወጣች። ማርያምን ከዚህ በኋላ በኢየሱስ ተአምራትና ሥራዎች ውስጥ ስትገባ ፈጽሞ አናይም። ለአገልጋዮቹ ይህን ከማለቷ በፊት ለጌታ ጉድለትን ተናግራለች። ከስዕሉ ከመውጣቷ በፊት ለአገልጋዮቹ የተናገረችው ይህ ቃል ትልቅ ቃል ነው። የሚላቸውን ሁሉ አድርጉ። ይህ ሊያስተጋግና ሊሰመር የተገባ የምክር ቃል ቃል ነው። ይህ ከምክሮች ሁሉ የበለጠ የምክር ቃል ነው። ጌታ የሚላቸውን ሁሉ አድርጉ የሚል ቃል ቢታዘዙት የሚበጅ ቃል ነው። ጌታ የሚልህን አድርግ ወይም አድርጊ የሚል የምክር ቃል ሊሰሙትና ሊታዘዙት የተገባ ቃል ነው። በተለይ ማርያምን እንወዳለን፣ እናከብራለን የሚሉ ሰዎች ይህን ምክሯን ቢሰሙ እንዴት በተባረኩ! የሚያሳዝነው ግን በተቃራኒው ምክሯን

የመሰለውን ምክርና ቃሉን ሰምተው እርሱ የሚላቸውን ሁሉ የሚያደርጉትን፣ 'ጸረ ማርያም' የሚሉ ሳያውቁት ራሳቸው ጸረ ማርያም መሆናቸውን ቢያስተውሉ ምንኛ መልካም ነበረ! ጸረ ማርያም ወይም የማርያም ተቃራኒና ተቃዋሚ መሆን ማለት በቃሉ ውስጥ የሚገኘውን እርሷ የተናገረችውን አለመስማትና አለመታዘዝ ነው።

ኢየሱስን በተመለከተ ማርያም ለሌሎች የተናገረችው በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኝ አንድና አንድ ብቻ ነገር ቢኖር ይህ፣ የሚላቸውን ሁሉ አድርጉ የሚለው ቃል ነው። ማነው ጸረ ማርያም? ይህንን አንድ ብቻ ቃሏን ሰምቶ የታዘዘ ወይስ የሚታዘዙትን ያጥላላና ያሳደደ? ምክሯ ድንቅ ምክር ነው። ዛሬም ይህን ምክር መምከርም፣ መመከርና መታዘዝም በረከትና ብጽዕና ነው። ጌታ የሚላቸውን ሁሉ አድርጉ። ጌታ የሚለንን ሁሉ እናድርግ። ከባድም ቢሆን፣ ዋጋ የሚያስከፍልም ቢሆን፣ የሚያስነቅፍም ቢሆን፣ ሞኝነትም ቢመስል፣ ኢያሪኮን ሰባት ጊዜ መዞርም ቢሆን፣ መዘምራንን ጌጠኛ ልብስ አልብስ ማሰለፍም ቢሆን፣ በዮርዳኖስ ሰባት ጊዜ መታጠብም ቢሆን፣ መረቡን ወደ ቀኝ መጣል ቢሆንም፣ ጋንን በውኃ መሙላትም ቢሆን እናድርግ። የሚላቸውን ሁሉ አድርጉ። ማርያም በገሊላ ቃና ሠርግ ያደረገችውን ነገር ማማለድ ልንለው እንችላለን። በሕይወት ያሉ ሰዎች የሚያማልዱትን ማማለድ ማለቱ ነው።

ዛሬ በአፍቅሮተ ማርያምና በአምልኮተ ማርያም የተያዙ ሰዎች የሚያስተምሯት ማርያም ፈጽሞ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የማናገኛት ማርያም ናት። ስለዚህ ጉዳይ በሰፊው በዕዝራ ቁጥር 14፣ 15፣ እና 16 ፕሮቴስታንታዊ ጅሃድ? ? ? በሚል ርእስ ስር በሦስት ክፍል ጽፌአለሁና ያንን መመልከት ይቻላል።

በሕይወት እያሉ ለሌላው መለመንና መጸለይ ማማለድ ነው። ከሞት በኋላ ግን ይህንን ማድረግ ማንም አይችልም፤ ከሞት ከተነሳው ከክርስቶስ በቀር። ይህንን ከታች እንመለከታለን።

ማማለድ በመጽሐፍ ቅዱስ

መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ማማለድ ወይም አማላጅ የሚናገረውን ከሌላ ከምንም ሳይሆን ከራሱ ከመጽሐፍ ቅዱስ መመልከት ያስፈልገናል። ማለድ፣ አማለድ የሚሉትን ግሶች እና ከዚህ የተያያዙትን አሳቦች እንመልከት። ማለድ የሚለው ቃል ሌላ ትርጉም እንዳለው፣ ያም ማልዶ መነሣት መሆኑንና ይህንንም ከማማለድ ጋር እንዳናሳክር የዚህኛውን ልዩነት አይተን ወደ ጎን እናድርገው። ይህን እንድል ያስነሣኝ በቅርብ በሰማሁት በአንድ ቁስ በተሰጠ አንድ ትምህርት ላይ ኤር. 7፡25ን በመጥቀስ ስለ እግዚአብሔር ማማለድ ተነግሮ ስለደመጥሁ ነው። ይህ የኤርምያስ ቃል እንደሌሎች፣ ለምሳሌ፡ ዘፍ. 20፡8፤ 1ኛሰሙ. 15፡12፤ ሉቃ. 21፡38፤ 24፡1፤ 24፡22፤ ሐዋ. 5፡21 ወዘተ፣ በማለቱ ስለመነሣት የሚናገር እንጂ ስለ ምልጃ አይናገርም። ኤር. 7፡25 አባቶቻችሁ ከግብጽ ምድር ከወጡበት ቀን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ፣ በየዕለቱ እየማለድሁ ባረያዎቼን ነቢያትን ሁሉ ልኬባችሁ ነበር ነው የሚለው። እየማለድሁ የሚለው ቃል በየማለዳው ለማለት ነው። ይህ የቃል መቀራረብ እንጂ የትርጉም ዝምድና የለውም። ይህ ቃል ወደ ጎን ከተደረገ የማማለድን ቃል ከመጽሐፍ ቅዱስ እንመልከት።

በመጽሐፍ ቅዱስ ማማለድ ለሙታን ከቶም የተሰጠ ቃል ሳይሆን ሕያዋን ብቻ የሚያደርጉት ስለ ሌላ የሚደረግ ልመና ነው። ማማለድ በሕይወት የሌሉት የማርያም፣ ነቢያት፣ ሐዋርያት፣ ጳጳሮች፣ ሰማዕታት፣ መላእክት ሥራ አይደለም ሲባልም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ እንደዚህ ያሉ ሙታን ጸሎት ስለማይናገር ነው። ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት አይደለም። በሕይወት ያሉ ሰዎች መጸለይ፣ መለመን፣ መማለድ ይችላሉ። እንግዲህ እግዚአብሔርን በመምሰልና በጭምትነት ሁሉ ጸጥና ዝግ ብለን እንድንኖር፣ ልመናና ጸሎት ምልጃም ምስጋናም ስለ ሰዎች ሁሉ ስለ ነገሥታትና ስለ መኳንንትም ሁሉ እንዲደረጉ ከሁሉ በፊት እመክራለሁ።

¹⁵ ላሳይ የተጠቀሰው፤ ገጽ 161።

1ጢሞ. 2፡1-2። ከዚህ እንደምንረዳው ምልጃ ስለሌሎች የሚደረግ ጸሎት ነው። ፊል. 4፡6ም፤ ጌታ ቅርብ ነው። በነገር ሁሉ በጸሎትና በምልጃ ከምስጋና ጋር በእግዚአብሔር ዘንድ ልመናችሁን አስታውቁ እንጂ በአንዳች አትጨነቁ። ይላል። ምልጃን የሚያደርጉ ሕያዋን ናቸው እንጂ ሙታን አይደሉም።

የሞቱ ሰዎች ነፍሶች ምንም ኅልውና እና እውቀት የላቸውም ማለት አይደለም። የሞቱ ሰዎች ነፍሶች ከአካል ከመለየት በቀር ሕያውነታቸው ያልገደለ ሙሉ ነው። ግን ሲማልዱ አልተጠቀሰም። አንድ ቦታ ብቻ (ራእ. 6፡10-11) ታርደው የሞቱ ሰዎች ነፍሶች እስከ መቼ እግዚአብሔር እንደማይበቀልላቸው ጠይቀው ነበር። ይህ ነፍሶች ሕያዋን የመሆናቸው አስረጅ ነው። በመጀመሪያ ይህ ራዕይ እና በምድር እየሆነ ያለውን ከፋት አመልካች ሆኖ የመሻት ጥያቄ እንጂ ምልጃ አይደለም። ሁሉተኛም ይህ መሻታቸው አልተመለሰም። ከዚህ በተቀራረበ ሁኔታ በሉቃ. 16፡19-31 የሁብታሙ ሰውና የአልዓዛር ሁኔታ ከአብርሃም ጋር በተቆራኘ መልክ ተጽፎአል። ይህም የነፍስን ሕያውነት ከማሳየት ባሻገር ያልተመለሰ ልመና ነው። የባለጠጋው መረዳት ያንን ቢመስልም አብርሃም አልዓዛርን ወይም ሌላ ሰውን ከእቅፉ ወይም ከዚያ የነፍሶች መኖሪያ አንገሥቶ ወደ ሲኦል ወይም ወደ ምድር መላክ አይችልም። በመጽሐፍ ቅዱስ በሲኦል ወይም በገነት የነፍሶች ሕያውነት እውነት ሲሆን የምልጃ ተግባርን ግን አናይም።

በመጽሐፍ ቅዱስ መንፈስ ቅዱስም በቅዱሳን ጸሎት አድርጎ የማማለድ ሥራን እንደሚሠራ በሮሜ 8፡ 26 እና 27 ተጽፎአል። ይህ የማማለድ ሥራ መንፈስ ቅዱስ ቅዱሳን ሲጸልዩ ጸሎታቸውን መስመር የማስያዝ ሥራ ነው። በቁጥር 27 ላይ ያለው ቃል **ἐντυγχάνω** ኤንቱንካኖ ለአንድ ነገር ወይም በአንድ ነገር ላይ ልመና ማቅረብ ነው። በቁጥር 26 ላይ ያለው የማማለድ ቃል ደግሞ፡ **ὕπερευτυγχάνω** ሁፐር ኤንቱንካኖ የሚል ከፍ ያለ፡ ያለፈ፡ የላቀ ልመና ማድረግን የሚያሳይ ቃል ነው። የመንፈስ ቅዱስ የምልጃ ሥራ ቅዱሳን ሲጸልዩ ቅዱሳንን ጸሎት አቅጣጫ የማስያዝ፤ ስለምንና እንዴት መጸለይ እንደሚገባቸው የመምራት ድርሻ ነው።ከዚህ የመንፈስ ቅዱስ የምልጃ ሥራ በተረፈ በመጽሐፍ ቅዱስ፡ 1) ሰዎች ለሰዎች እና 2) ክርስቶስ ለሰዎች ልመና፡ ምልጃ ሲያደርጉ ተጽፎአል። በመጀመሪያ የሰዎችን ቀጥሎ የክርስቶስን እንመልከት።

ሰዎች ለሰዎች፡ ወደ ሰዎች፡ ወይም ስለ ሰዎች ልመናና ምልጃ ባቀረቡባቸው ቦታዎች የተጻፉት ቃላት በትርጉም ከላይ ካየናቸው አንድ ናቸው። ይህ አሳብ አንድ ጊዜ **αἰτέω** አይቱኦ፤ መለመን፤ መጠየቅ በሚል ቃል ከመጻፉ ሌላ በተደጋጋሚ የተገለጠባቸው ቃል **παρακαλέω** ፓራካሌኦ የሚል ነው። ፓራካሌኦ የሚለው ቃል ፓራ እና ካሌኦ ከሚሉ ሁለት ቃላት የተሠራ ነው። ፓራ = አብሮ መሆን፤ ከጎን መሆን እና ካሌኦ = መጥጠራት፤ መግጋበዝ ማለት ነው። ፓራካሌቶስ ወይም ጳራቅሊጦስ የሚለው መንፈስ ቅዱስ የተጠራበት ቃል ከዚህ ግስ የወጣ ቃል ነው። ይህንን የምልጃ የምናይባቸው ጥቅሶች እነዚህ ናቸው፤

መጥተውም ማለዱአቸው፤ አውጥተውም ከከተማ ይወጡ ዘንድ ለመጉከላቸው። ሐዋ. 16፡39

ጳውሎስንም ሲቃወም እንዲያደላላቸው እየለመኑ፤ በመንገድ ሽምቀው ይገድሉት ዘንድ አስበው ወደ ኢየሩሳሌም እንዲያስመጣው ማለዱት። ሐዋ. 25፡3

በገዛ እጃችን እየሠራን እንደከማለን፤ ሲሰድቡን እንመርቃለን፤ ሲያሳድዱን እንታገሣለን፤ ከፋ ሲናገሩን እንማልዳለን፤ 1ቆሮ. 4፡12

እንግዲህ እግዚአብሔር በእኛ እንደሚማልድ ስለ ክርስቶስ መልክተኞች ነን፤ ከእግዚአብሔር ጋር ታረቁ ብለን ስለ ክርስቶስ እንለምናለን። 2ቆሮ. 5፡20

በነዚህ ምልጃ በተጠቀሰባቸው ጥቅሶች ልመናውን ያቀረቡት ሕያዋን ሰዎች ናቸው። ከላይ ባየናቸው አራት ጥቅሶች በአራተኛው እግዚአብሔር በኛ የሚያደርገው ሥራ ቀደም ሲል ካየነው መንፈስ ቅዱስ በቅዱሳን እንደሚሠራው ያለ የማስታረቅ ምልጃ ነው። እኛ ያልዳኑ፤ ክርስቶስን ያላወቁ ሰዎችን ከፈጣሪያቸው ጋር እንዲታረቁ የምንለምነው ልመና የእግዚአብሔር ፈቃድና እርሱም ራሱ በክርስቶስ በኩል ያደረገው የማስታረቅ ሥራ ቀጣይ መሆኑን ያሳያል። እኛ ስለሌሎች ስንጸልይ እያማለድን ነን ማለት ነው።

የክርስቶስ ማማለድ

ወደ ክርስቶስ አማላጅነት ስንመጣ ሁለት ትልልቅ አሳቦች ይገኛሉ። 1) ያደረገው እና የሚያደርገው የማማለድ ሥራ ሲሆን ይህ ያለፈውን እና አሁንም የሚያደርገውን ይይዛል። 2) እርሱ ራሱ ብቻ እንጂ ሌላ ማንም ያልሆነው፤ ለሌላ ለማንም ያልተጠቀሰው የመካከለኛነት ሚና ነው።

ከመጀመሪያው አሳብ እንነሣ። የኢየሱስ የማማለድ ሥራና አዲስ ኪዳን የተጠቀመባቸው ቃላት ከላይ እንደተመለከትናቸው ሁሉ ተመሳሳይ አንዱ ለሌላው የሚጸልየውን ጸሎትና ልመና የሚያሳዩ ናቸው። የክርስቶስ የማማለድ ሥራ ገና ከመወለዱ በፊትም የተነገረ ከመስቀሉ በፊትም በትንቢት የተጻፈ ነው። በኢሳ. 53፡12 እርሱ ግን የብዙ ሰዎችን ጋጠሐት ተሸከመ። ስለ ዓመፀኞችም ማለደ ይላል። በዚህ ጥቅስ ማለደ የሚለው ግስ **ሀንቻ** ፓጋዕ የተባለው ነው። ትርጉሙ ልመናን ስለ ሌላ ማድረግ ነው። በዚህ ክፍል ምልጃን አድራጊው ስለ መተላለፋችን የቆሰለውና ስለ በደላችን የደቀቀው ክርስቶስ ነው። ይህ ክፍል ስለ ስቃዩ የሚናገረው ስዕላዊ ትንቢት ሲሆን ይህን በሆነበት በመስቀሉ ላይም አንኳ፤ ስለሰቀሉት ሰዎችም አንኳ፤ የሚያደርጉትንን ባለማወቃቸው ይቅር እንዲላቸው ለምኖ ነበር።

ጌታ በአገልግሎት ዘመኑ ስለ ሌሎች በተለይም ስለ ደቀ መዛሙርቱና ስለ ሐዋርያቱ ጸልዮአል። ዮሐ. 17 ይህንን ጸሎት በስፋት ይዞአል። በሉቃ. 22፡32 ስለ ጴጥሮስ ማማለዱን እንደተናገረ ተጽፎአል። ይህ ቃል **δέομαι** ዴዎማይ ጸሎትን፤ ልመናን ማቅረብ ነው።

ክርስቶስ በምድራዊ አገልግሎቱ ዘመን ብቻ ሳይሆን አሁንም ስለ ቅዱሳን ይማልዳል። ይህ በግልጽ በሁለት ስፍራዎች ተጽፎአል።

የሞተው፤ ይልቁንም ከሙታን የተነሣው፤ በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው፤ ደግሞ ስለ እኛ የሚማልደው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው። ሮሜ 8፡34

ስለ እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራልና ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል። ዕብ. 7፡25

በነዚህ ጥቅሶች ማማለድ የሚለው ቃል ቀደም ሲል ያየነው **ἐντυγχάνω** ኤንቱንካኖ የሚለው ለአንድ ነገር ወይም በአንድ ነገር ላይ ልመና ማቅረብ ነው። የመጀመሪያው የሮሜ 8፡34 ጥቅስ ከቁጥር 33 ጋር ሲቆራኝ ኢየሱስ ፈራጁ ወይም ኮናፑ እንደሆነ ያስመስለዋል። ግን ቁጥር 33 በራሱ የቆመና የራሱን መልስ በራሱ የሚመልስ ጥያቄ ነው። ቁጥር 34 በአብ ቀኝ ሆኖ የሚያማልደው እርሱ ክርስቶስ መሆኑን የሚናገር ጥቅስ ነው። ዕብ. 7፡25 ደግሞ እንደ መልክ ጼዴቅ ሹመት ዘላለማዊ ከሆነትን የያዘው ክርስቶስ ሊያማልድ ሕያው ሆኖ ዘወትር እንደሚኖር ይናገራል። ቀደምሲል እንደገለጥሁት የሚያማልድ በሕይወት ያለ ሰው እንጂ የሞተ ሰው አይደለም። ስለ እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራልና እንዲል ክርስቶስ የሚያማልደው ሕያው ስለሆነ ነው። ወይም እንዲያማልድ በሕይወት መኖር አለበት። ከላይ እንደተባለው ሙታን አያማልዱም። የክርስቶስን አማላጅነት ሌላ ገጽታ የሚሰጠው እውነት በአንድ ጊዜ ሰውም አምላክም መሆኑ ነው። አዲስ ኪዳን መካከለኛ ይለዋል።

የክርስቶስ መካከለኛነት

ሌላው የኢየሱስን አማላጅነት የሚናገረው ቃል መካከለኛ የሚለው ቃል ነው። በገላ. 3፡19-20 ሕጉ (የአራት ሕግ) በተሰጠበት ከመላእክት ጋር ተያይዞ ተጠቅሶአል። እንዲሁም ሕግ ምንድን ነው? ተሰፋው የተሰጠው ዘር እስኪመጣ ድረስ በመካከለኛ እጅ በመላእክት በኩል ስለ ሕግ መተላለፍ ተጨመረ። መካከለኛውም ለአንድ ብቻ አይደለም እግዚአብሔር ግን አንድ ነው። ገላ. 3፡19-20

ይህ ዋናው መካከለኛ ወይም የተሰፋው ዘር የሆነው ክርስቶስ እስኪመጣ ድረስ የሆነውን የሕግ መሰጠት የተመለከተ ነው። ኋላ በግልጽ መካከለኛው የሆነው ክርስቶስ ስለሆነ ሕጉም የተሰጠው በርሱ እጅ በመላእክት በኩል ይመስላል። ጳውሎስ በዚህ ስፍራ እየገለጠ ያለው ሕግ ለሙሴ የተሰጠው በመላእክት አማካይነት መሆኑን ነው። በሕጉ መሰጠት የመላእክት ሚና በስፍራው በአራት ዘጸአት ወይም በጠቅላላው የአራት መጻሕፍት ባይታይም ከዚህና እስጢፋኖስም ከመወገዱ በፊት በመላእክት ሥርዓት ሕግን መቀበላቸውን ከተናገረው ሚና እንደነበራቸው ይታያል፤ ሐዋ. 7፡52-53።

የተሰፋው ዘር ከመጣ በኋላ ግን፤ እርሱም ኢየሱስ ነው፤ መካከለኛው እርሱ ሆኑ። ሕግ ክርስቶስ እስኪመጣ ድረስ እንደ ሞግዚት ሆኖ ወደ ክርስቶስ የሚያመጣ መሆኑ ቀጥሎ ባሉት ጥቅሶች ተጽፎአል። ሕግ ራሱ ከክርስቶስ በፊት ሰው እና እግዚአብሔር የሚገኙበት፤ የሚታረቁበት መንገድ ነበረ። ይህ መካከለኛ የሚል አሳብ ሕጉ የተሰጠበትን መንገድ ብቻ ሳይሆን ሕጉንም የሚያመለክት አሳብ አለው።

በሌሎች ስፍራዎች የተጻፈው መካከለኛ የሚለው ቃል ክርስቶስን የሚወክል ነው። መካከለኛ ተብሎ ሊጠራ የሚችልና የተገባው ከክርስቶስ በቀር ሌላ የለም ማለት ነው። ሜሳፒስ ሜሲቴስ የሚለው ቃል ሜሶና ሜሶስ ከሚለው የምንጭ ቃል የተሠራ ነው። ሜሶስ መካከል ማለት ሆኖ በሁለት ነገሮች መካከል መሆንን የሚያሳይ ነው። ለምሳሌ፤ Μεσοποταμία ሜሶፖታሚያ (መስጴጦምያ) በሁለት ወንዞች ወይም ወራጅ ጅረቶች መካከል ያለ ማለት ነው። እንዲህ ሜሳፒስ ሜሲቴስ በሁለት መካከል ያለ፤ መካከለኛ፤ አስታራቂ ማለት ነው።

አንድ እግዚአብሔር አለና፤ በእግዚአብሔርና በሰውም መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ አለ፤ እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው፤ 1ጢሞ. 2፡5

የክርስቶስ መካከለኛነት አምላክም ሰውም መሆኑ ነው። ይህ ፍጹምና ትክክለኛ መካከለኛ እንዲሆን ያደርገዋል። ሌሎችም የአዲስ ኪዳን ጥቅሶች ይህንን የክርስቶስን መካከለኛነት ይገልጣሉ፤

አሁን ግን በሚሻል ተሰፋ ቃል በተመሠረተ በሚሻል ኪዳን ደግሞ መካከለኛ እንደሚሆን በዚያ ልክ እጅግ የሚሻል አገልግሎት አግኝቶአል። ዕብ. 8፡6

ስለዚህም የፊተኛው ኪዳን ሲጻፍ ሕግን የተላለፉትን የሚቤኸሩ ሞት ስለ ሆኑ፤ የተጠሩት የዘላለምን ርስት የተሰፋ ቃል እንዲቀበሉ እርሱ የአዲስ ኪዳን መካከለኛ ነው። ዕብ. 9፡15

የአዲስም ኪዳን መካከለኛ ወደሚሆን ወደ ኢየሱስ፤ ከአቤልም ደም ይልቅ የሚሻለውን ወደሚናገር ወደ መርጨት ደም ደርሳችኋል። ዕብ. 12፡24።

የክርስቶስ መካከለኛነት ሰው የሆነ ወይም በሥጋ የተገለጠ አምላክ በመሆኑ ምክንያት በሰውና በእግዚአብሔር መካከል ያለው ብቸኛ አስታራቂ እርሱ በመሆኑ ነው።

ማጠቃለያ

ማማለድ በጠቅላላ ትርጉሙ ሰዎች የሰዎችን ችግር ለማስፈታት፤ ለጥያቄ መልስ ለማግኘት፤ ለማስታረቅ የሚያደርጉት መከራ፤ ልመና፤ ልምምጥ፤ ጸሎት፤ መማጸን ማለት ነው።

ወደ መጽሐፍ ቅዱሳዊው ትርጉም ስንመጣ ደግሞ ማማለድ ሰዎች ስለ ሌሎች ሰዎች ወደ እግዚአብሔር የሚጸልዩት ጸሎት ነው። ለምሳሌ፤ በሐዋ. 5፡12 ለጴጥሮስ ጸሎት ይደረግ ነበር። ይህ ምልጃ ነው። ጳውሎስ ለቅዱሳን ሁሉ ልመና ማድረግን መከራከል፤ ኤፌ. 6፡18። ስለ ነገሥታትና ስለ መኳንንት፤ ማለትም ስለ አገር መሪዎች ጸሎት እንዲደረግም አስተምሮአል፤ 1ጢሞ. 2፡1-2። ይህ ምልጃ ነው። ጳውሎስ ራሱም ለቅዱሳን፤ ማለትም፤ ለክርስቲያኖች ይጸልይ ነበር፤ ቆላ. 1፡9። ይህ ምልጃ ነው። እንንዲህ የመሰሉ በርካታ የመጽሐፍ ቅዱስ ቃላት አሉ።

ከነዚህ የምንረዳው ማማለድ ሕያዋን ለሙታን ወይም ሙታን ለሕያዋን የሚያደርጉት ልመና ሳይሆን በህይወት ያሉ ሰዎች ስለ ሌሎች ሰዎች የሚያደርጉት ልመናና ጸሎት መሆኑን ነው። የሞቱ ሰዎች እንደሚጸልዩ ለሕያዋን ሰዎች እንደሚያማልዱ የሚናገር የመጽሐፍ ቅዱስ ቃል የለም። ስለዚህም ማርያም፤ ነቢያት፤ ሐዋርያት፤ ጳውሎስ፤ ሰማዕታት፤ መላእክት ሊያማልዱ አይችሉም። መላእክት ምንም እንኳ ሕያዋን ቢሆኑም ለሰዎች ማማለድን እንደሚያደርጉ መጽሐፍ ቅዱስ አያስተምርም። እንደ ክርስቲያን ማንበብና መቀበል፤ መታዘዝም ያለብን መጽሐፍ ቅዱስ ምን ስለ ምን እንደሚያስተምር ነው እንጂ በሰዎች የተፈጠሩ ትምህርቶችን አይደለም። እንደ ክርስቲያን ማናቸውንም ትምህርቶች፤ 'ይህ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፈ ትምህርት ነው ወይስ በሰዎች መላ የተፈጠረ ነው?' ብለን ነው መጠየቅ ያለብን።

ዛሬ ምልጃን በተመለከተ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የማይገኙ ትምህርቶችን የሚያስተምሩና ሰዎችን ወደ ስሕተት የሚመሩ አስተማሪዎችና ጽሑፎች በብዛት ይገኛሉ። የነዚህ የስሕተት ትምህርቶች ዋና ግብ ሰዎች በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር መምጣት ሲችሉ እንደማይችሉና ለመምጣት ብቃት የሌላቸው ስለሆኑ በዙሪያ ጥምጥም እንዲታዩ የሚያሳስብ ነው። ይህ ግልጽን ማወሳሰብ ነው።

ይህን ጽሑፍ ስቋጭ ሁለት ነገሮችን ልብ እንድንል አፈልጋለሁ። አንደኛ፤ በሁለት ነጥቦች መካከል ያለው አጭሩ ርቀት ወይም አጭሩ መስመር በሁለቱ መካከል የሚሰመረው ቀጥተኛው መስመር ነው እንጂ በሌላ ሦስተኛ ነጥብ በኩል የሚኬድበት አይደለም። ኃጢአተኞች የሆንን እኛ ወደ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መግባትን አግኝተናል። በእርሱንም የአብ ልጆች ሆንን። እንደ ልጆች በቀጥታ መቅረብ፤ መጸለይ፤ ማመስገን፤ ማምለክ ቻልን። በቀጥታ።

ሁለተኛ፤ አዲስ ኪዳን በግልጽ የሚያስተምረው አንድ መካከለኛ መኖሩን ነው። እርሱም አምላክ ሳለ ሰው የሆነ ክርስቶስ ነው። በአንዴ አምላክም ሰውም ሆኖ መገኘቱ ይህንን መካከለኛ እንዲሆን አድርጎታል።

ዘላለም መንግሥቱ © 2015 (፪ሺህ፯) ዕዝራ ስነ ጽሑፍ አገልግሎት ezralit@gmail.com

አንድ እግዚአብሔር አለና፤

በእግዚአብሔርና በሰውም መካከል ያለው መካከለኛው ደግሞ አንድ አለ፤

እርሱም ሰው የሆነ ክርስቶስ ኢየሱስ ነው።

1ጢሞ. 2፡5